

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра фінансового аналізу та аудиту

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**«Організація та методика контролю дебіторської заборгованості
суб'єкта господарювання»**

Студентки 2 курсу, 3 групи,
Спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»
спеціалізації «Фінансовий
контроль та аудит»

Довгополої Анастасії
Сергіївни

Науковий керівник
к.е.н., доц.

Міняйло Вікторія
Петрівна

Гарант освітньої програми
проф., д-р екон.наук,
зав.кафедри

Назарова Каріна
Олександрівна

Київ 2021

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет фінансів та обліку

Кафедра фінансового аналізу та аудиту

Освітній ступінь магістр

Спеціальність «Облік і оподаткування»

Спеціалізація «Фінансовий контроль та аудит»

Затверджую

Зав. кафедри К.О. Назарова

« » 20 р.

**Завдання
на випускню кваліфікаційну роботу студентки
Довгополої Анастасії Сергіївни**

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи «Організація та методика контролю дебіторської заборгованості суб'єкта господарювання»

Затверджена наказом ректора від «16» березня 2021 р. № 876

2. Строк здачі студентом закінченої роботи «01» листопада 2021 р.

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи

Мета роботи (проекту) полягає у розкритті організації та методики контролю дебіторської заборгованості суб'єкта господарювання.

Об'єктом дослідження є процес організації та методики контролю дебіторської заборгованості суб'єкта господарювання.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних, організаційних та практичних аспектів контролю дебіторської заборгованості суб'єкта господарювання.

4. Консультанти по роботі із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видано	Завдання виконано

5. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом)

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРОГОВАНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ.

- 1.1. Економічна сутність дебіторської заборгованості суб'єкта господарювання.
- 1.2. Дебіторська заборгованість суб'єкта господарювання як об'єкт контролю.

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРОГОВАНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ.

- 2.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство».
- 2.2. Організація контролю дебіторської заборгованості ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» та її вдосконалення.

Висновки до розділу 2

РОЗДІЛ 3. МЕТОДИКА КОНТРОЛЮ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРОГОВАНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ.

- 3.1. Методика контролю дебіторської заборгованості суб'єкта господарювання.
- 3.2. Удосконалення методики контролю дебіторської заборгованості ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство»

Висновки до розділу 3

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

6. Календарний план виконання роботи (проекту)

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1.	Написання наукової статті	01.06.2021	
2.	1 розділ	22.06.2021	
3.	2 розділ	06.09.2021	
4.	3 розділ	28.10.2021	
5.	Подання завершеної роботи на кафедру	01.11.2021	

7. Дата видачі завдання «17» березня 2021 р.

8. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи Мінняйло В.П.
(*прізвище, ініціали, підпис*)

9. Гарант освітньої програми К.О. Назарова
(*прізвище, ініціали, підпис*)

10. Завдання прийняла до виконання студентка Довгопола А.С. _____
(*прізвище, ініціали, підпис*)

11. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

Представлена ВКР Довгополої А.С. присвячена дослідженню організації та методики контролю дебіторської заборгованості суб'єкта господарювання.

Дієвий контроль дебіторської заборгованості сприятиме наданні інформації про заборгованість підприємства, вчасність її повернення і як наслідок, забезпечення максимальної прибутковості підприємства.

В роботі досліджено діяльність ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство», здійснено оцінку його основних показників. Надано пропозиції щодо вдосконалення організації та методики контролю дебіторської заборгованості ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство», які було взято до уваги підприємством. За темою випускної кваліфікаційної роботи опубліковано статтю «Внутрішній контроль дебіторської заборгованості суб'єкта господарювання» у збірнику статей «Фінансова аналітика та аудит».

ВКР відповідає вимогам до написання та рекомендується до захисту.

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи Мінняйло В.П.
(*підпис, дата*)

Відмітка про попередній захист _____
(*ПІБ, підпис, дата*)

12. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студентки Довгополої А.С. може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми _____ К.О. Назарова
(*прізвище, ініціали, підпис*)

Завідувач кафедри _____ К.О. Назарова
(*підпис, прізвище, ініціали*)

« _____ » _____ 202 _____ р.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРОГОВАНOSTI СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ.	11
1.1. Економічна сутність дебіторської заборгованості суб'єкта господарювання.	11
1.2. Дебіторська заборгованість суб'єкта господарювання як об'єкт контролю.	17
Висновки до розділу 1	20
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРОГОВАНOSTI СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ.	22
2.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство».	22
2.2. Організація контролю дебіторської заборгованості ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» та її вдосконалення.	32
Висновки до розділу 2	39
РОЗДІЛ 3. МЕТОДИКА КОНТРОЛЮ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРОГОВАНOSTI СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ.	40
3.1. Методика контролю дебіторської заборгованості суб'єкта господарювання.	40
3.2. Удосконалення методики контролю дебіторської заборгованості ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство»	44
Висновки до розділу 3	50
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	52
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	55
ДОДАТКИ	61

ВСТУП

В сучасних умовах функціонування підприємств одним з найскладніших питань управління можна вважати контроль дебіторської заборгованості. Він пов'язаний із загостренням проблем прострочення платежів або відсутності таких. Контроль дебіторської заборгованості займає особливе місце в діяльності кожного підприємства, адже досягнувши належного її контролю можна покращити ефективність функціонування того чи іншого підприємства. Суб'єкти господарювання на сьогоднішній день вирішують власні проблеми замість виконання фінансових зобов'язань перед партнерами. Дана проблематика поглиблює платіжну кризу і при цьому формується нерегульована бюджетна система, яка напряду залежить від несвоєчасної оплати державних зобов'язань, що в свою чергу проводяться за рахунок бюджету. Звичайно, даний факт пов'язують із впливом світової економічної кризи 2021 року, у зв'язку із карантинними обмеженнями, але в нашій країні негативні тенденції підсилюються зокрема й поганою організацією обліку і неналежним станом контролю всередині суб'єкту господарювання за виконанням його договірних зобов'язань. Зазначимо, що незалежно від причин виникнення дебіторської заборгованості її уникнення неможливе. У результаті чого, підприємства вдаються до пошуків способів належного управління дебіторською заборгованістю, власне вдосконалюють бухгалтерський облік взаєморозрахунків, а також організують системи різноманітного контролю на підприємстві.

Сучасні умови господарювання потребують від керівництва українських підприємств вирішення цілої низки нерозв'язаних проблем контролю. Йдеться про: пошуки належних шляхів управління заборгованістю; відображення дебіторської заборгованості в системі внутрішнього контролю підприємства; певну невизначеність обліку та контролю протермінованої і безнадійної

заборгованості і її рефінансування; запровадження заходів щодо удосконалення системи внутрішнього контролю; узгодженість українського обліку дебіторської заборгованості з положеннями Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі МСФЗ); питання гармонізації обліку дебіторської заборгованості із податковим законодавством тощо.

Всі вищезазначені аспекти контролю дебіторської заборгованості в Україні продовжують бути актуальними і потребують подальших досліджень. Зазначимо, що лише організувавши дієвий контроль, підприємство може отримати правдиву інформацію про результати своєї діяльності та на її основі розробити досконалі заходи підвищення ефективності функціонування підприємства на ринку.

Дослідженню сутності та класифікації контролю дебіторської заборгованості присвячено багато наукових праць як зарубіжних, так і вітчизняних вчених: А.А. Мазаракі [20], Л.О. Лігоненко [36], І.О. Єригіна [21], О.Ю. Закревська [22], Н.М. Матицина [37], О.М. Рибалко [46], О.О. Заремба [23], Т.Ю. Копотієнко [33], М.О. Нежива [31], В.П. Міняйло [31], О.В. Комірна [31], В.С. Негоденко [31].

У працях науковців висвітлено необхідність запровадження на підприємствах внутрішнього контролю дебіторської заборгованості, розкрито поняття поточних зобов'язань, а також вплив правильності ведення бухгалтерського обліку на фінансовий стан. Проте зазначені питання все ще потребують дослідження, аналізу та узагальнення шляхів їх вирішення.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є організація та методика контролю дебіторської заборгованості на досліджуваному підприємстві ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство».

Щоб досягти зазначеної мети, було визначено такі **завдання**:

- надати економічну сутність дебіторської заборгованості суб'єкта господарювання;

- розглянути дебіторську заборгованість суб'єкта господарювання як об'єкт контролю;
- надати організаційно-економічну характеристику ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство»;
- розглянути організацію контролю дебіторської заборгованості ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство»;
- розглянути методику контролю дебіторської заборгованості суб'єкта господарювання;
- запропонувати шляхи вдосконалення методики контролю дебіторської заборгованості на ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» в умовах використання інформаційних технологій.

Предметом дослідження є теоретико-методичні аспекти організації дебіторської заборгованості підприємства ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство».

Об'єктом дослідження є заходи для формування належної організації і контролю дебіторської заборгованості досліджуваного підприємства ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство».

Інформаційною базою випускної кваліфікаційної роботи стали напрацювання вітчизняних і зарубіжних науковців у сфері організації і контролю дебіторської заборгованості підприємства; матеріали їх дослідницьких, та аналітичних конференцій. У проведенні даного дослідження було використано метод порівняння, метод спостереження, бібліографічний метод, статистичний метод, аналітичний метод.

Практичне значення роботи. Результати, що були отримані у процесі дослідження, і практичні рекомендації щодо організації контролю дебіторської заборгованості підприємства, можуть бути використані у повсякденній діяльності апарату управління і всіх співробітників ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство», а саме рекомендації щодо удосконалення

системи контролю дебіторської заборгованості «впровадження запропонованого методичного алгоритму», «встановлення та існування критеріїв оптимальності» та «використання рефінансування, що зможуть прискорити трансформацію дебіторської заборгованості у грошові кошти»; рекомендації щодо включення в систему показників коефіцієнту рентабельності; рекомендації щодо розширення структурних підрозділів, шляхом залучення нових спеціалістів.

Апробація наукових досліджень. За темою випускної кваліфікаційної роботи опубліковано статтю «Внутрішній контроль дебіторської заборгованості суб'єкта господарювання» у збірнику статей «Фінансова аналітика та аудит».

Структура роботи: робота складається зі вступу, трьох розділів, висновку, списку використаних джерел із 56 найменувань та 6 додатків. Основна частина дослідження містить 40 сторінок, 7 формул, 11 таблиць та 8 рисунків

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРОГОВАНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

1.1. Економічна сутність дебіторської заборгованості суб'єкта господарювання

У сучасних ринкових умовах спостерігається зростання кількості підприємств, разом з цим автоматично збільшується об'єм наданих послуг чи виконаних робіт і відповідно до цього з'являється інша проблема – велика частка неплатежів. Ця ситуація спричиняє збільшення дебіторської заборгованості, яка виступає важливою складовою операційної діяльності будь-якого підприємства.

Через кризові явища в економіці у контрагентів не завжди є вільні кошти, якими б вони могли розрахуватися за виконані роботи чи надані послуги. Для компанії кредитора великі обсяги дебіторської заборгованості зменшують кошти в обороті, внаслідок цього в більшості вітчизняних підприємств стан розрахунків з дебіторами є напруженим. Головними причинами виникнення таких кризових моментів є те, що менеджмент підприємства не може забезпечити своєчасність та ефективність управління оборотними активами, а також можливі проблеми з організацією обліку дебіторської заборгованості та неналежним станом внутрішнього контролю підприємств за виконанням договірних зобов'язань [2, с. 49].

Розглянемо підходи науковців до визначення сутності дебіторської заборгованості у табл.1.1.

Деякі українські вчені розглядають дебіторську заборгованість як кошти, вилучені у підприємства, або які на певний термін знаходяться в інших осіб. Відповідно до П(С)БО 10 "Дебіторська заборгованість" дебіторська заборгованість визначається як сума заборгованостей дебіторів підприємству на певну дату [44]. Відповідно до цього стандарту дебітори – це усі фізичні та юридичні особи, які заборгували підприємству кошти внаслідок минулих подій.

Дебіторська заборгованість до дати погашення одночасно з дебіторською заборгованістю для подальшого перепродажу підпадає під таке трактування [3, с. 44].

Таблиця 1.1

Підходи науковців до визначення сутності дебіторської заборгованості

№ з/п	Група авторів	Сутність підходу до визначення поняття
1	А.Ф.Вещунова, А.Ю.Редько та автори розробники П(С)БО 10 [44]	До дебіторської заборгованості відносять лише грошові кошти до оплати
2	Л.Е.Алексеева, О.М.Бандурка, [51] І.О.Бланк, [7]	Визначають дебіторську заборгованість як борги
3	Г.Г.Кирейцев, І.Бернар[30]	Розуміють дебіторську заборгованість як вимоги щодо оплати, тобто боргові вимоги є еквівалентом боргу тієї особи, на яку покладається виконання обов'язку. Як і борги боргові вимоги розглядаються з точки зору терміну їхнього виконання
4	М.В.Кружельний, В.Г.Лінник[34]	Під дебіторською заборгованістю розуміють права на повернення боргу
6	В.Ф.Палій, В.В.Палій[43]	Визначають дебіторську заборгованість як вкладення в обігові кошти
7	Ф.Ф.Бутинець, С.Л.Берега, О.М.Петрук[10]	Під дебіторською заборгованістю розуміють суму заборгованості дебіторів на певну дату

Відповідно до П(С)БО 13 «Фінансові інструменти» дебіторська заборгованість, що не призначена для продажу - дебіторська заборгованість, що виникає внаслідок надання коштів, продажу інших активів, робіт послуг безпосередньо боржникові та не є фінансовим активом, призначеним для продажу [45].

Отже, дебіторська заборгованість за своєю сутністю є сумою заборгованостей контрагентів на певну дату, яка виникає внаслідок операцій

продажу активів, надання коштів, виконання робіт та ін. та не визнається фінансовим активом, призначена для перепродажу.

Задля ефективного функціонування підприємствам важливо знати не лише економічну сутність і правильність контролю, а й певні особливості, які стосуються дебіторської заборгованості. Повністю позбутися такого явища практично нереально, але цілком можливо налагодити процес роботи і вивести підприємство на новий рівень. Погашення дебіторської заборгованості є одним із основних джерел отримання коштів підприємством. Несвоєчасні розрахунки з дебіторами призводять до виникнення дефіциту грошей у суб'єкта господарювання, тобто зниження його платоспроможності [6, 24].

Дебіторська заборгованість по розрахунках з покупцями, замовниками та іншими дебіторами складає суттєву частку поточних активів підприємства, в деяких галузях до 40-50%, а це означає, що точність цих показників необхідна для забезпечення достовірності фінансової звітності в цілому [31]. В той час як в економічно розвинених західних країнах відсоток дебіторської заборгованості в активах становить лише 20%. Це є негативним, так як велика частка дебіторської заборгованості в структурі активів підприємства знижує його ліквідність та підвищує ризик одержання фінансових збитків; уповільнюється оборотність капіталу, що супроводжує відволікання коштів із обороту й відповідно стримування інноваційного розвитку суб'єкта господарювання та може призвести до погіршення його фінансового стану [5].

Існують різні класифікації дебіторської заборгованості. Наприклад, у вітчизняній практиці виділяють три групи: довгострокова, поточна, безнадійна (сумнівна) дебіторська заборгованість. За класифікацією Н.М. Новікової та Л.О. Лігоненко залежно від строків давності дебіторську заборгованість поділяють на непрострочену та прострочену. Непростроченою дебіторською заборгованістю вважають таку, терміни виконання якої на момент складання балансу не

наступили [48]. Прострочена дебіторська заборгованість – це заборгованість, терміни виконання якої на момент складання балансу порушені дебіторами [34].

В окрему групу виділяють безнадійну дебіторську заборгованість, яка є поточною дебіторською заборгованістю, щодо якої існує впевненість про її неповернення боржником або за якою минув строк позовної давності [41], тобто це рахунки, які покупці не оплатили і які не будуть оплачені через ліквідацію боржника, якщо не передбачено правонаступництво за цим зобов'язанням, або за якою сплинув строк позовної давності.

Також важливим елементом на підприємстві є створення резерву сумнівних боргів з метою покриття у майбутньому безнадійної дебіторської заборгованості. Він коригує дебіторську заборгованість до її чистої реалізаційної вартості, дозволяє підприємству показати, що відповідна сума може бути не стягнута з дебіторів, відображає реальну картину фінансового стану підприємства. Резерв на підприємстві створюється за наявності сумнівної заборгованості, а приводом для використання сум резерву є наявність безнадійної заборгованості.

Більш детально класифікацію дебіторської заборгованості зображено у Додатку А.

З переходом на Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності з точки зору групування дебіторської заборгованості все ж потрібно враховувати досвід інших країн. В свою чергу, в зарубіжній практиці дебіторську заборгованість поділяють на таку, яка використовується для оцінки фінансового результату, для прийняття управлінських рішень та для контролю і регулювання[34].

Визначимо основні етапи формування політики дебіторської заборгованості на рис.1.1.

Рис.1.1. Етапи формування політики контролю дебіторською заборгованістю [6, с.656].

До основних причин виникнення дебіторської заборгованості на підприємстві можна віднести [29]:

- 1) невідповідність обсягу грошової маси, що знаходиться в обігу, вартісному обсягу продукції, що випускається, надаваних послуг і платежів у бюджетній сфері;
- 2) низьку платіжну дисципліну покупців і загальний економічний стан галузей, до яких вони відносяться;
- 3) брак коштів у клієнта або зниження рівня його платоспроможності;

- 4) порушення розрахунково-платіжної дисципліни контрагентами;
- 5) зниження інвестиційних накопичень та інших залишків грошових коштів у підприємства;
- 6) значне випередження процентних банківських ставок у порівнянні з темпами інфляції (у кілька разів) і практична недоступність отримання кредитів, особливо довгострокових, для більшості підприємств;
- 7) відволікання платіжних засобів для закупівлі валюти і подальше знецінювання гривні;
- 8) нерозвиненість практики факторингу;
- 9) недосконала політика стягнення дебіторської заборгованості;
- 10) недосконалість якості аналізу дебіторської заборгованості і послідовності у використанні його результатів.

Основними пріоритетними напрями контролю дебіторською заборгованістю можна виділити такі: організація своєчасного, достовірного та повного обліку; аналіз структури та динаміки дебіторської заборгованості; планування майбутньої дебіторської заборгованості через моніторинг поточних дебіторів (в контексті взаємозв'язку з підприємством) та визначення потенційних дебіторів; постійний нагляд за процесами дебіторської заборгованості; сприяння прискоренню погашення дебіторської заборгованості завдяки сучасним методам рефінансування; застосування особливих умов до окремих контрагентів; ефективний контроль за процесами формування та погашення дебіторської заборгованості [10].

Головна ціль ефективного контролю операцій з дебіторською заборгованістю - забезпечення максимальної прибутковості підприємства. Тож, задля забезпечення цієї мети доцільно застосовувати сучасні методи контролю дебіторською заборгованістю [9].

Вони є більш дієвими, ніж звичайні методи, до яких відносять юридичні (наприклад, подача позову до суду на боржника підприємства), економічні

(застосування штрафних санкцій за прострочення платежу), фізичні (арешт майна боржника), психологічні (постійні нагадування боржнику через пошту, телефон, залучення ЗМІ, розповсюдження інформації серед суміжних постачальників) [5].

За результатами дослідження сутності та характеристики дебіторської заборгованості встановлено, що під цим поняттям слід розуміти суму заборгованостей контрагентів на певну дату, яка виникає внаслідок операцій продажу активів, надання коштів, виконання робіт та ін. та не визнається фінансовим активом, призначена для перепродажу. Більш детально зрозуміти сутності дебіторської заборгованості можна за допомогою класифікації, що була зображена у Додатку А і розглянута у даному підрозділі.

1.2.Дебіторська заборгованість суб'єкта господарювання як об'єкт контролю

Загальні положення контролю дебіторської заборгованості суб'єкта господарювання складається з декількох етапів, що будуть розглянуті нижче.

На першому етапі контролю дебіторської заборгованості варто розрахувати гранично допустимий її розмір, тобто такий обсяг, при якому підприємство могло і надалі ефективно працювати, не погіршуючи фінансовий стан. Аудитор повинен перевірити первинні документи: накладні, договори, касові та банківські документи, векселі, рахунки-фактури [10].

Обов'язковій перевірці підлягають ті документи, в яких перевищений розмір гранично допустимого значення дебіторської заборгованості. За всіма іншими документами також необхідно проводити контроль, але він може проводитися вибірково (не менше 10% усіх розрахункових документів, що стосуються дебіторської заборгованості). Особливо ретельній перевірці

підлягають документи стосовно законності і достовірності складення яких виникають сумніви [27].

Будь-яка аудиторська перевірка не відбувається без проведення аналітичних досліджень. В контексті дебіторської заборгованості вона проводиться за видами, дебіторами, термінами виникнення, сумами. Також визначається структура в розрізі контрагентів, термінів та інше [12].

Наступним етапом контролю дебіторської заборгованості є формулювання і аналіз причин, які посприяли виникненню безнадійної дебіторської заборгованості. На цьому етапі потрібно враховувати той факт, що в бухгалтерському та податковому обліку визначені різні критерії для віднесення заборгованості до безнадійної [13].

Якщо в структурі дебіторської заборгованості за термінами погашення починає зростати прострочена і термін заборгованості з реалізації починає збільшуватися, то це свідчить про те, що підприємству варто переглянути власну кредитну політику, а інакше виникає ризик стати неплатоспроможною компанією [14].

При розподілі дебіторської заборгованості на нормальну, сумнівну, прострочену та безнадійну потрібно підтверджувати реальність кожної суми первинними документами та актами звірок взаємних розрахунків. Через це підприємствам важливо проводити інвентаризацію своїх розрахунків не лише тоді, як вимагає цього законодавство, тобто перед поданням річної фінансової звітності, а частіше (в залежності від обсягів діяльності підприємства) [15].

Задля ефективного здійснення контролю дебіторської заборгованості на підприємстві може бути створений окремий структурний відділ внутрішнього аудиту або його можуть здійснювати посадові особи відповідно до посадових інструкцій. Система внутрішнього контролю та її складові (об'єкти, суб'єкти, завдання та методи) зобразимо у рис.1.2.

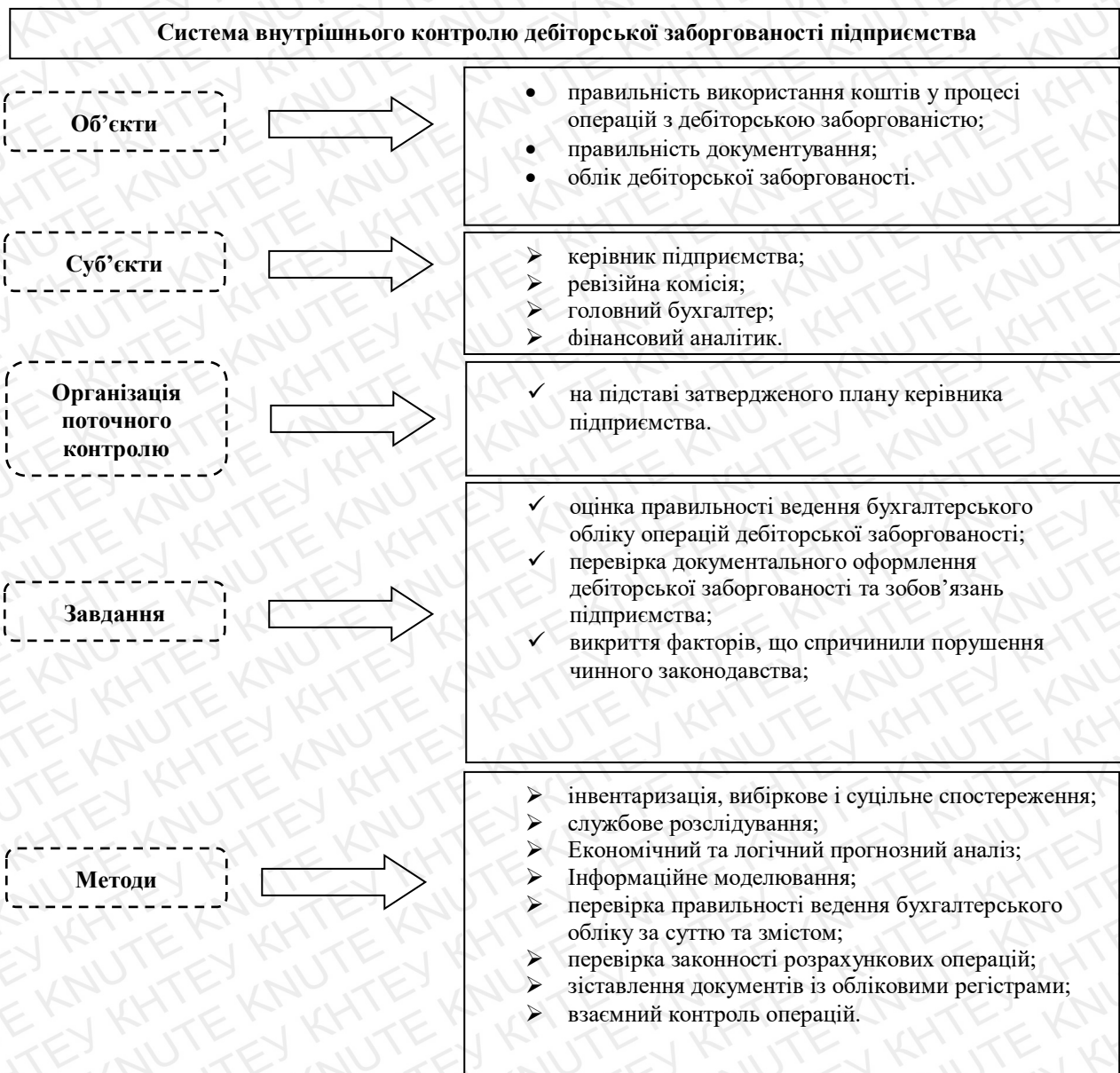

Рис.1.2. Система внутрішнього контролю операцій з дебіторською заборгованістю [9].

Можна виділити такі проблемні питання, які виникають у внутрішньому контролі операцій з дебіторською заборгованістю:

1. «Проблема рефінансування» [48].

На даний час в Україні не поширене застосування факторингу, форфейтингу, обліку векселів, які змогли б значно полегшити фінансовий стан підприємств і з легкістю перетворити дебіторську заборгованість у високоліквідні активи- грошові кошти [16, с.480].

2. «Відставання вітчизняної методики від міжнародного досвіду».

Значні суми неплатежів ставлять під сумнів результативність методик контролю дебіторської заборгованості, створюють неоднозначність в оцінці стану дебіторської заборгованості. За допомогою таких методик важко визначити вплив на фінансовий стан підприємства напряду [18].

3.«Відсутність внутрішнього контролю як такого».

На багатьох підприємствах України (особливо на невеликих підприємствах) відсутній структурний підрозділ чи особа, яка наділена повноваженнями на здійснення внутрішнього контролю [18].

4. Велика частка підприємств не створюють резерви сумнівних боргів.

5. Значне перевищення дебіторської заборгованості над кредиторською.

Такий дисбаланс спричиняє пошуки залучення додаткових коштів і таким чином веде до ще більшого зростання кредиторської заборгованості [19].

Підсумовуючи, зазначимо, що у даному підрозділі було розглянуто систему внутрішнього контролю дебіторської заборгованості на підприємстві і охарактеризовано загальні положення контролю дебіторської заборгованості на підприємстві. Враховуючи вищезазначені проблеми, буде розглянуто вдосконалення системи бухгалтерського обліку та контролю дебіторської заборгованості у наступних розділах.

Висновки до розділу 1

Отже, зазначимо, що в процесі взаємодії суб'єктів господарювання виникає дебіторська заборгованість, її стан може бути визначено різноманітними факторами. Для належного функціонування підприємства важко обійтись без постійного контролю стану дебіторської заборгованості, передумовою якої

виступає надання достовірної, реальної, повної і законної інформації про фінансову звітність суб'єктів.

Нині норми чинного положення та інші методичні рекомендації не обґрунтовують необхідність створення резерву сумнівних боргів. Тому багато підприємств ігнорують його нарахування і взагалі не ведуть облік безнадійної дебіторської заборгованості в умовах розрахунку резерву сумнівних боргів. Таке порушення норм П(С)БО 10 спричинене ще й тим, що методи нарахування резерву у контексті стандарту є нечіткими і незрозумілими,

На практиці, переважна кількість підприємств України використовує значні суми дебіторської заборгованості, а заходи щодо часткового її погашення є неефективними. Також в українському підприємстві існує ряд проблем, щодо відставання методики контролю від міжнародного досвіду, порушення пропорції дебіторської та кредиторської заборгованості, тому дану проблематику буде вирішено у наступних розділах.

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРОГОВАНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ.

2.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство».

Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» вкрай важлива для проведення дослідження, щодо організації контролю дебіторської заборгованості. Основним видом діяльності досліджуваного підприємства є зберігання зерна , що включає приймання, доробку, зберігання та відвантаження із зберігання зерна та продуктів його переробки , має постійних клієнтів, з якими співпрацює багато років. Стабільність позиції підприємства на ринку забезпечується тим, що підприємство надає в оренду складські приміщення багаторічного використання.

Досліджуване підприємство зареєстровано за адресою: Україна, 26508, Кіровоградська область, Голованівський район, с-ще. Голованівськ, вул. Петровського, буд 32. Згідно кодів КВЕД йому притаманні наступні види діяльності [42]:

- 52.10 Складське господарство;
- 46.21 Оптова торгівля зерном, необробленим тютюном, насінням і кормами для тварин;
- 46.33 Оптова торгівля молочними продуктами, яйцями, харчовими оліями та жирами;
- 47.99 Інші види роздрібної торгівлі поза магазинами.

Підприємство ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» функціонує на базі статутного капіталу у розмірі 377 100 грн. Його організаційно-правова форма: товариство з обмеженою відповідальністю, було зареєстровано 30 січня 1998 року.

Складські приміщення ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство», розташовані в центральному діловому районі неподалік від доріг міжобласного сполучення, що користується значним попитом на послуги оренди таких приміщень.

Близькість до доріг міжобласного сполучення стає більш пріоритетним, оскільки для орендарів, які займаються сільськогосподарською діяльністю важливим фактором є налагоджена логістична інфраструктура для вільного пересування. Для великих компаній важлива наявність в складських приміщеннях сучасних інженерних систем та систем для обробки продукції, електропостачання, центральної системи вентиляції і кондиціонування, для належного рівня зберігання продукції.

Безумовно, фаворитами залишаються складські приміщення з відмінними умовами зберігання та транспортування продукції, більшим асортиментом надання послуг та новітнього обладнання. Зазначимо, що близько 40% попиту було сформовано з боку підприємств, які не мають власного технічного оснащення для зберігання продукції належним чином.

Проведемо аналіз сфери господарювання досліджуваного підприємства ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» за видами його діяльності. В межах дослідження були визначені основні тенденції на ринку і розраховані показники ємності ринку складської нерухомості в 2020 році.

Зазначимо, що складський ринок можна характеризувати мінімальним рівнем вакантних площ через незначне введення нових об'єктів. За даними НАІ, в 2017-2018 році на ринку було введено в експлуатацію 44 тис. кв. м складських приміщень.

Значну частину дослідження займає аналіз діяльності основних операторів ринку та їх ключових характеристик: виділено основні послуги та переваги компаній, проаналізовано складські потужності і фінансовий стан, побудовано матрицю основних клієнтів.

В Україні площа складських приміщень становить близько 3 млн. кв. м. Найбільша частка розміщується в Київській (23,4%), Черкаській (7,6%) та Харківська (7%) областях. Характеризуючи галузь, варто додати, що значна частина складів – це колишні виробничі приміщення, побудовані ще в часи Радянського Союзу, які не відповідають якісним вимогам деяких споживачів.

Оператори ринку, реагуючи на активний попит з боку орендарів, розширюють свої площі. Проте, ринок залишається якісно ненасиченим. В 2018 році вакантність складських приміщень досягла мінімального значення в 2,8%. За січень-червень 2019 р площа нових складів склала 300 тис. кв м. [40].

Згідно з новим звітом міжнародної консалтингової компанії Cushman & Wakefield, загальний обсяг складських і логістичних приміщень, які були здані в оренду в Києві та передмісті у третьому кварталі 2020 року, склав приблизно 31 000 кв. м, що на 75% вище показника третього кварталу 2019 року, але на рівні третього кварталу 2018 року.

Впродовж перших трьох кварталів 2020 року в оренду було здано приблизно 110 800 кв. м, тобто аналогічно показнику відповідного періоду 2019 року, однак на 30% менше ніж у січні-вересні 2018 року. Згідно з оцінками Cushman & Wakefield, у третьому кварталі 2020 року чисте поглинання у сегменті склало 8 620 кв. м, що відповідає показнику попереднього кварталу [39].

Зазначимо, що ринок складської нерухомості і ринку оренди всіх видів нерухомості, в цілому, є вигідним і тому подальший аналіз функціонування досліджуваного підприємства ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» є актуальним.

Перш ніж почати аналіз досліджуваного підприємства розглянемо організаційну структуру ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство», адже вона передбачає наявність органів управління та їх певний взаємозв'язок, які забезпечують досягнення стратегічних цілей підприємства рис.2.1.

Рис.2.1. Організаційна структура ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство»

Важливим показником діяльності будь-якого підприємства є фінансовий результат, що відображається у фінансово-економічних показниках, які характеризують фінансовий стан суб'єкта господарювання. Дані про фінансові результати ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» за 2016-2020 роки наведені у поданій нижче табл.2.1, розкрито у додатках Б, В, Г, Д, Е.

Таблиця 2.1

Аналіз фінансових результатів ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» за 2016-2020 рр*.

Стаття	За звітний період, тис. грн					Відхилення			
						2016-2020р.		2019-2020р.	
	2016	2017	2018	2019	2020	Абсл. тис.грн	Відн. %	Абсл. тис.грн	Відн. %
Чистий дохід	9720,1	15837,1	15043,8	16131,2	9991,3	271,2	2,79	-6139,9	-38,06
Інші операційні доходи	11,0	83,7	36,8	42,5	109,8	98,8	898,18	67,3	158,35

Продовження таблиці 2.1

Інші доходи	-	0,6	-	0,9	2,5	2,5	-	1,6	177,78
Собівартість реалізованої продукції	6640,4	11991,6	11478	11812,3	8279	1638,6	24,68	-3533,3	-29,91
Інші операційні витрати	2706,7	2997,0	3756,8	3628,7	1532,1	-1174,6	-43,40	-2096,6	-57,78
Інші витрати	21,5	621,2	816,5	36,7	22,2	0,7	3,26	-14,5	-39,51
Фінансовий результат до оподаткування	362,5	311,6	-970,7	696,9	270,3	-92,2	-25,43	-426,6	-61,21
Чистий фінансовий результат	331,9	255,5	-985,3	571,5	221,6	-110,3	-33,23	-349,9	-61,22

* Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства

Проаналізувавши табл.2.1, можна стверджувати, що підприємство протягом останніх п'яти років розвивалось. За 5 років діяльності ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» у порівнянні 2020 року до 2016 змогло збільшити чистий дохід від реалізації на 2,79%, при цьому наростивши інші операційні доходи, також збільшилась і собівартість реалізованої продукції на 24,68%. Проте було зменшено інші операційні витрати, аж на 43,40%, що вплинуло на чистий фінансовий результат, у нашому випадку прибуток у порівнянні до 2016 року зменшився на 33,23%.

Це свідчить про те, що підприємство хоч і розвивається, але йому притаманні фактори при яких зменшення операційних витрат призводить до зменшення чистого фінансового результату, необхідно розробити належну стратегію контролю витрат у наступному розділі.

Тепер проаналізуємо рентабельність ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» у табл.2.2. Для отримання показника рентабельності слід чистий прибуток поділити на суму необоротних і оборотних активів і помножити на 100 [54, с.410].

Чиста рентабельність розраховується як співвідношення чистого прибутку до обсягу продажів.

Значення вказує на частку виручки компанії, яка залишається після вирахування всіх витрат за поточний період і помножити на 100.

Таблиця 2.2

Аналіз рентабельності ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» 2016-2020 рр*.

Показник	За звітний період, тис. грн					Відхилення			
						2016-2020р.		2019-2020р.	
	2016	2017	2018	2019	2020	Абсол., тис.грн	Відн., %	Абсол., тис.грн	Відн., %
Рентабельність загальна	1,87	1,08	-5,09	2,92	1,26	-0,61	-32,62	-1,66	-56,85
Чиста рентабельність	3,49	1,61	-6,55	3,54	2,22	-1,27	-36,39	-1,32	-37,29

*Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства

Отже, розглянувши табл.2.2, можна говорити про те, що загальна рентабельність у підприємства ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» стабільно збільшується, проте невеликими показниками. У відносному відхиленні 2020 до 2016 року було виявлено зменшення на 32,62%, в абсолютних показниках - 0,61 тис.грн.

У той же час підприємство у 2019 році отримало максимальну ефективність функціонування, що збільшило рентабельність у порівнянні 2019 до 2016 у 1,5 разів.

Проте чиста рентабельність у порівнянні 2020 до 2016 року суттєво зменшилась, це пов'язано із скороченням отриманого чистого доходу, при середньостатистичній виручці, зі збільшенням витрат підприємства, у відносному показнику -37,29%, у абсолютному – 1,27 тис.грн.

Тепер відобразимо абсолютний приріст чистого прибутку суб'єкту господарювання ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» за роками у абсолютних показниках, адже високий приріст свідчить про динаміку зростання продажів і рис.2.2.

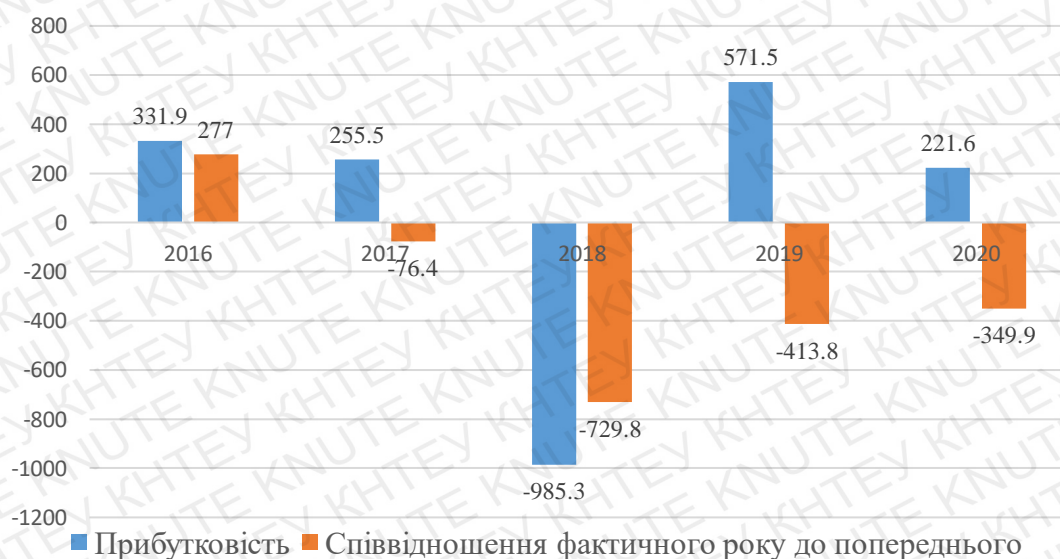

Рис.2.2. Динаміка чистого прибутку ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство»

Тепер проведемо аналіз показників фінансового стану ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» за 2016-2020 роки і проаналізуємо згідно встановлених норм. Відобразимо результати у табл.2.3, (розкрито у додатках Б, В, Г, Д, Е).

Таблиця 2.3

Показники фінансового стану підприємства за 2016-2020 рр.*

Назва показника	Методика розрахунку	Норма	Значення				
			2016	2017	2018	2019	2020
Коефіцієнт абсолютної ліквідності (платоспроможності)	$K_{аб.л.} = \frac{ПФІ+Г}{ПЗЗ},$ де ПФІ – поточні фінансові інвестиції; Г – гроші та їх еквіваленти; ПЗЗ – поточні зобов'язання і забезпечення .(2.1)	>0 0,25- 0,5	0,77	0,02	0,24	0,04	0,07
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	$K_{заг.л.} = \frac{ОА}{ПЗЗ},$ де ОА – оборотні активи; ПЗЗ – поточні зобов'язання і забезпечення [12].(2.2)	>1 1,0-2,5	13,61	1,55	2,26	3,41	4,71
Коефіцієнт фінансової стійкості	$K_{фін.ст.} = \frac{ВК}{А}, \quad (2.3)$ де ВК – власний капітал; А – всього активів .	> 0,5	0,97	0,76	0,88	0,91	0,94
Коефіцієнт рентабельності активів	$K_{р.а.} = \frac{ЧП}{А}, \quad (2.4)$ де ЧП – чистий прибуток; А – всього активів [12].	>0	0,02	0,01	-0,05	0,03	0,01

*Джерело: складено автором на основі фінансової звітності підприємства

За даними табл.2.3 можна зробити наступні висновки. Коефіцієнт абсолютної ліквідності характеризує можливість підприємства виконувати свої поточні зобов'язання за рахунок ліквідних активів (грошових коштів) [50].

Одержані значення коефіцієнта свідчить про те, що товариство в разі необхідності не може миттєво погасити усю свою короткострокову заборгованість.

Коефіцієнт загальної ліквідності показує, якою мірою поточні зобов'язання можуть бути покриті поточними активами [48, с.270]. Цей коефіцієнт дає найбільш загальну оцінку ліквідності активів. Оскільки поточні зобов'язання підприємства погашаються в основному за рахунок поточних активів, для

забезпечення нормального рівня ліквідності необхідно, щоб вартість поточних активів перевищувала суму поточних зобов'язань.

Розраховане значення коефіцієнту говорить про те, що на кожну гривню своїх короткострокових зобов'язань товариство має 4,71 гривні поточних активів станом на 2020 рік.

Тобто, в разі необхідності розрахуватися одночасно з усіма короткостроковими боргами, воно може погасити їх за рахунок своїх оборотних засобів.

Коефіцієнт фінансової стійкості - індикатор, який говорить про здатність компанії залишатися платоспроможною в довгостроковій перспективі. Як бачимо сума активів за 5 років активно змінювалася, проте фінансова стійкість залишилась майже в тих самих межах, що і була, загалом 0,94 у 2020 році і 0,97 у 2016 році.

Коефіцієнт рентабельності показує наскільки ефективним є здійснення діяльності підприємством.[53, с.55]. Зменшення рівня рентабельності активів може свідчити про падаючий попит на продукцію підприємства й про пере нагромадження активів. Зменшення коефіцієнта у 2020 році в порівнянні з 2016 роком, на нашу думку, відбулося у зв'язку із кризою та епідеміологічною ситуацією.

Тепер розглянемо суму дебіторської заборгованості, що характеризує розвиток суб'єкта господарювання за 5 попередніх років.

Індикатор вказує, на скільки зростала дебіторська заборгованість в діяльності суб'єкта господарювання в середньому за рік. Зміни у дебіторській заборгованості товариства відобразимо на рис. 2.3.

Рис.2.3 *Діаграма динаміки дебіторської заборгованості підприємства ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство»*

Розглянувши рис.2.3 зазначимо, що дебіторська заборгованість підприємства змінюється щорічно, як бачимо упродовж 5 років дебіторська заборгованість зростає у порівнянні 2020 року до 2016, що свідчить про збільшення обсягів продажу, а отже, про покращення фінансового стану підприємства.

Отже, підсумовуючи, зазначимо, що у даному підрозділі було охарактеризовано основні види діяльності досліджуваного підприємства, відображено організаційну структуру ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство». У результаті проведених розрахунків було визначено динаміку чистого прибутку, дебіторської заборгованості, проведено економічний аналіз фінансової звітності ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство», а також розраховано економічні коефіцієнти, що відображають позицію суб'єкта господарювання на ринку.

2.2. Організація контролю дебіторської заборгованості ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» та її вдосконалення

Великого значення на вітчизняних підприємствах набуває проблематика належного управління, організації і контролю дебіторської заборгованості. Економічне становище нашої країни носить нестабільний характер, адже політичні аспекти, некерована інфляція, все це впливає на формування дебіторської заборгованості в великих обсягах, якою підприємства згодом стають не в змозі управляти, в результаті чого знижується їх платоспроможність і ділова активність, що призводить до невиплати платежів. В даних умовах постає питання щодо організації, управління і контролю дебіторської заборгованості.

Зазначимо, що при виявленні порушень і розбіжностей у розрахунках з дебіторами використовують певну документацію, розглянемо її у табл.2.4.

Таблиця 2.4

Документи, що використовуються при виявленні порушень на ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство»*

Документи	Характеристика
Комерційні акти	Оформлюють представники організацій з метою виявлення обставин, що можуть слугувати підставою щодо встановлення вини за певні порушення договору.
Претензія	Оформлюється вимога щодо добровільного усунення порушень законодавства, вона може направлятися рекомендованим листом, або бути врученою під розписку.
Претензійні листи	Оформлюють у вигляді листа, у яких зазначають вимоги однієї організації до іншої стосовно порушення договірних зобов'язань.
Позовна заява	Документ, що передається до суду з проханням про стягнення з відповідача в примусовому порядку претензійних сум або іншого майна.

Джерело: складено автором на основі[51]

Тепер розглянемо розподіл обов'язків на різних етапах контролю дебіторської заборгованості ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство».

На початковій стадії контроль якості аудиту дебіторської заборгованості забезпечується його плануванням. Планування полягає у розробці загальної стратегії і детального підходу до очікуваного характеру, часу і обсягу аудиту. Планування включає в себе розробку двох документів [5, с.42]:

- а) загального плану аудиторської перевірки;
- б) програми аудиторської перевірки.

Це тягне за собою визначення мети і завдання аудиторської перевірки. Зазначимо, що загальний план є документом організаційно – методологічного типу, що включає в себе основні етапи процесу аудиту в логічній послідовності. Загальний план складають на весь термін аудиторської перевірки, що поділяють на три етапи: підготовчий, основний, заключний.

Надамо характеристику підготовчого етапу, він включає в себе комплекс робіт з організації контролю дебіторської заборгованості, а саме [1, с. 268]:

- визначення мети перевірки;
- вибір об'єкта перевірки;
- перевірка вихідних даних і показників (арифметична та логічна перевірку справжності та вірогідності інформації про господарські факти);
- обробка інформації відносно об'єкта контролю і підготовка даних і показників, щодо проведення контролю. Будь-яке завдання згідно мети контролю на досліджуваному підприємстві ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» формують в межах окремого структурного підрозділу. Щоб процес вибірки даних контролю дебіторської заборгованості був належним і ефективним, попередньо можуть визначати об'єкти, що підлягають проходженню перевірки і складають програму проведення контролю

дебіторської заборгованості на досліджуваному підприємстві, що відобразимо у табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Програма проведення контролю дебіторської заборгованості на підприємстві ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство»*

Об'єкт контролю	Виконавці контролю і їх прямі обов'язки	Джерело контролю
<p>1.Співвідношення сальдо на початок і кінець звітних періодів згідно обліковим даним; 2.Правильність кореспонденції рахунків.</p>	<p>Аудитор перевіряє: -наявність актів звірки розмірів і термінів заборгованості з дебіторами -дотримання порядку списання з балансового рахунку дебіторської заборгованості; -створення резервів сумнівних боргів на підприємстві; -перевіряє відповідність дотримання термінів заборгованості.</p>	<p>1.Наказ про облікову політику підприємства; 2.Відомість аналітичного обліку розрахунків з різними дебіторами; 3.Поточна дебіторська заборгованість.</p>
<p>1.Вчасність і повнота оформлення звітності, щодо використання коштів, що видаються на відрядження або під звіт; 2.Достовірність і відповідність складення первинних облікових документів, що підтверджують витрати і підлягають відшкодуванню підзвітним особам.</p>	<p>Аудитор перевіряє: -правильність видачі з каси підприємства грошових коштів; -наявність обов'язкових реквізитів; -документи на відсутність виправлень і підчисток; -дотримання правил видачі авансів підзвітним особам і вчасність повернення ними сум залишків.</p>	<p>1.Звіт про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт; 2.Відомість 3. «Відомість аналітичного обліку розрахунків з різними дебіторами».</p>
<p>1.Проведення аналізу вчасності повернення боргу дебіторам; 2.Виявлення безнадійної дебіторської заборгованості 3.Встановлення причин і виявлення осіб, винних у несвоєчасному поверненні дебіторської заборгованості.</p>	<p>Аудитор перевіряє: -причини виникнення прострочень; -правомірність списання сум; -наявність договорів за дебіторами; -терміни позовної давності дебіторської заборгованості.</p>	<p>1.Договори з дебіторами; 2.Накладні, банківські виписки; 3.Баланс, первинні документи; 4. Акт інвентаризації розрахунків з дебіторами.</p>

*Джерело: складено автором на основі [9]

Важливою складовою програми перевірки є визначення виконавців проведення контролю, враховуючи те, що його технологія охоплює не лише економічні аспекти підприємства.

Саме тому в планах програми перевірки зазначають різних виконавців і оформлюють перелік їх функціональних обов'язків згідно специфіки об'єкту контролю [55, с.29]. Зазначимо, що при проведенні контролю дебіторської заборгованості використовують різноманітні дані і показники. Вибірку контрольної інформації на підготовчому етапі формують на підприємстві ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» відобразимо у табл.2.6.

Таблиця 2.6

Перелік джерел інформації, необхідної для проведення контролю дебіторської заборгованості ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство»*

№ з/п	Назва джерела інформації для здійснення контролю	Показник	Кому буде подано результат і на якому носії (номер форми)
1	Первинні документи	Сума фактичних витрат коштів, виданих під звіт	Головному бухгалтеру
2	Видатковий касовий ордер	Сума, видана під звіт;	Головному бухгалтеру
3	Звіт про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт	Сума авансу, отриманого з каси підприємства; сума, фактично витрачена підзвітною особою;	Головному бухгалтеру
4	Первинні документи (виписка банку, прибутковий касовий ордер, векселі)	Сума погашеної дебіторської заборгованості;	Керівнику
5	Відомість аналітичного обліку розрахунків з різними дебіторами	Аналітичний облік поточної дебіторської заборгованості	Головному бухгалтеру
6	Баланс (Звіт про фінансовий стан)	Дебіторська заборгованість за послуги (код рядка 1125)	Керівнику (форма № 1)
		Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами (код рядка 1130)	
7	Примітки до річної фінансової звітності	Інша поточна дебіторська заборгованість (код рядка 950)	Керівництву (форма № 5)

*Джерело: складено автором на основі [35]

Тепер розглянемо організацію контролю дебіторської заборгованості на основному етапі. Він включає в себе комплекс робіт з організації контролю дебіторської заборгованості, а саме: вибір технічно – методичних способів контролю, побудова належних таблиць, графіків, діаграм, створення методичних і технічних прийомів, систематизація результатів обробки і визначення причин відхилень [20]. Контрольна інформація основного етапу повинна характеризувати різноманітні відхилення від створених параметрів і виявляти зв'язки. Для цього зазначають економічні дані, операції господарської діяльності, що допомагають знайти причину або певні порушення [56, с.18]. Розглянемо план проведення контролю дебіторської заборгованості ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» у табл. 2.7

Таблиця 2.7

**План проведення контролю дебіторської заборгованості на ТОВ
«Голованівське хлібоприймальне підприємство»***

№ з/п	Розділ (об'єкт) перевірки	Зміст перевірки	Метод виконання	Термін виконання	Виконав
1	Контроль розрахунків з дебіторами	Виявлення фактичних залишків сум на субрахунках 361 та 362 Контроль розрахунків Перевірка суми ПДВ, відображеного у накладній на реалізацію	Інвентаризація, зіставлення даних	15 годин	Інвентаризаційна комісія, аудитор
2	Перевірка розрахунків з підзвітними особами	Перевірка: •законності видачі грошей під звіт і цільове витрачання підзвітних сум •правильності оформлення звіту про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт, та своєчасність його подання до бухгалтерії підприємства •наявності підписів і печаток у первинних документах •стану обліку розрахунків з підзвітними особами	Фактична документальна перевірка, порівняння	3 дні	Аудитор

Продовження таблиці 2.7

3	Перевірка правильності проведення розрахунків за претензіями та заповнення реквізитів дебітора	Перевірка: • законності віднесення суми на рахунок дебітора за претензіями • підтвердження претензії відповідними документами • реальності сум, віднесених на субрахунок ³⁷⁴ «Розрахунок за претензіями з різними дебіторами»	Запити, порівняння, документальна перевірка суцільним способом, зіставлення даних податкових накладних	4 дні	Аудитор
---	--	--	--	-------	---------

*Джерело: складено автором на основі [28]

Організація контролю дебіторської заборгованості на заключному етапі включає в себе комплекс робіт, що складається з:

- загального оцінювання результатів контролю дебіторської заборгованості ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство»;
- розроблення висновків і пропозицій;
- розроблення заходів відносно усунення недоліків і різноманітних порушень на підприємстві;
- оформлення і подання результатів перевірки на підприємстві;
- надання рекомендацій, щодо управління, організації і контролю дебіторської заборгованості на підприємстві ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство».

В основному відображають результати за допомогою таблиць, рисунків, схем, графіків.

Організаційні процеси на підприємстві ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство», щодо контролю дебіторської заборгованості також можуть включати в себе:

1. Методичні аспекти формування організації бухгалтерського обліку розрахунків із дебіторами та дебіторської заборгованості на підприємстві, до якої

належать: класифікація розрахункових операцій із дебіторами, визнання контрагента підприємства як дебітора, надання оцінки дебіторської заборгованості на дату визнання та дату балансу.

2. Формування організаційних процедур здійснення розрахунків із дебіторами та їх обліку, до яких належать: визначення способів розрахунків із контрагентами, організація договірних відносин, організація документування розрахунків із дебіторами, організація ліквідації дебіторської заборгованості.

Підсумовуючи, зазначимо, що організаційний контроль є технологічною сукупністю чотирьох етапів – планування, підготовчого, основного і заключного. Розроблення практичних пропозицій у наступному підрозділі відносно організації контролю дебіторської заборгованості сприятиме формуванню якості і ефективності управління і організації даними активами на підприємстві ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство».

Для вдосконалення системи організації контролю дебіторської заборгованості можна порекомендувати:

1. Розробити комплекс заходів щодо: – пошуку можливостей збільшення кількості покупців і замовників підприємства з тим, щоб зменшити масштаб ризику несплати боргів; – постійного моніторингу потенційних дебіторів (оцінювання фінансового стану та платоспроможності, ринкової репутації, іміджу тощо).

2. Своєчасно здійснювати контроль співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості. Значне перевищення фактичної дебіторської заборгованості створює загрозу фінансовій стабільності підприємства і робить необхідним залучення додаткових джерел фінансування.

3. Управління при лімітуванні дебіторської заборгованості як у загальних обсягах, так і в розрахунку на одного дебітора (існуючого чи потенційного) і періодично переглядати граничні суми.

4. Систематично проводити інвентаризацію заборгованості.

Висновок до розділу 2

Загалом зазначимо, що досліджуване підприємство ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» є рентабельним, адже згідно проведеного аналізу протягом останніх п'яти років воно розвивалось. За 5 років діяльності ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» у порівнянні 2020 року до 2016 змогло збільшити чистий дохід від реалізації на 2,79% , при цьому наростивши інші операційні доходи, також збільшилась собівартість реалізації на 24,68%. При цьому було зменшено інші операційні витрати на 43,40%, що прямим чином вплинуло на чистий фінансовий результат, у нашому випадку прибуток у порівнянні до 2016 року зменшився на 33,23%.

Також згідно проведеного дослідження було висвітлено загальну характеристику підприємства, його види діяльності, було зображено організаційну структуру, відображено особливості операцій пов'язаних із дебіторською заборгованістю на підприємстві. Також було надано економічну оцінку ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» станом на 2020 рік і було проаналізовано становище розвитку упродовж останніх 5 років.

Було виявлено, що дебіторська заборгованість підприємства змінюється щорічно. Як бачимо упродовж 5 років дебіторська заборгованість збільшилась у порівнянні 2020 року до 2016, про що свідчить про збільшення обсягів продажу , а отже, про покращення фінансового стану підприємства.

Також було розглянуто організацію контролю дебіторської заборгованості на підприємстві ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство».

РОЗДІЛ 3. МЕТОДИКА КОНТРОЛЮ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРОГОВАНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

3.1. Методика контролю дебіторської заборгованості суб'єкта господарювання

Сучасні умови ринкової економіки вимагають від підприємств термінової реалізації продукції, постійного пошуку нових покупців та споживачів. У процесі цього суб'єкти господарювання часто стикаються з проблемами, які полягають у неможливості своїх контрагентів вчасно розрахуватися за поставлену їм продукцію, у зв'язку з недостатністю коштів та невпевненістю остатніх в успішній її реалізації. Так виникає дебіторська заборгованість.

Контрольований розмір дебіторської заборгованості як позитивно впливає на діяльність суб'єкта господарювання (заохочення до збільшення об'ємів продажу; налагодження тривалих договорів щодо поставки товарів, робіт, послуг; розширення зони впливу на ринку; прискорення реалізації готової продукції, що призводить до зменшення витрат на її обслуговування та утримання тощо), так і негативно (вилучення готівкових коштів з виробництва; виникнення ризику непогашення боргів і зобов'язань з боку покупців; виникнення додаткових витрат на судові процеси, втрата теперішньої вартості за довгостроковими боргами, які знецінюються під впливом інфляційних процесів, і, як наслідок, зниження рентабельності виробництва – заниження прибутку).

Організація дієвої системи контролю повинна ґрунтуватися на своєчасності повідомлення про відхилення, відповідальності, збалансованості, інтеграції, постійності, комплексності, розподілу обов'язків. Метою контролю розрахунків з дебіторами є встановлення повноти, достовірності та своєчасності відображення даних в первинних документах підприємства, облікових регістрах і звітності. Контроль передбачає здійснення перевірки за дотриманням планових показників; налагодження системи спостереження за строками оплати платежів;

контроль за виконанням договірних відносин; виявлення резервів зростання платоспроможності підприємства та контроль за результатами виконання оптимізаційних управлінських рішень.

Особливу увагу слід звернути на законність розрахунків, їх доцільність, документальне оформлення та правильність відображення розрахункових операцій за даними бухгалтерського обліку та звітності.

До основних завдань внутрішньогосподарського контролю розрахунків належать :

1. Встагвлення обгрунтованості документального оформлення дебіторської заборгованості;
2. З'ясування дотримання порядку розрахунково-платіжної дисципліни;
3. Викриття правопорушень чинного законодавства.

Методичні прийоми контролю розрахунків включають:

- - інвентаризацію;
- - вибіркові та суцільні спостереження;
- - службові розслідування;
- - економічний аналіз та економіко-математичні методи;
- - інформаційне моделювання;
- - документальні прийоми (дослідження інформації за сутністю та змістом, перевірка на нормативно-правову відповідність, зустрічна перевірка, зіставлення, логічна перевірка розрахункових реєстрів, взаємний контроль операцій);
- - методичні прийоми узагальнення та реалізації результатів контролю (систематизація та групування виявлених порушень, складання проміжних актів, додатків до актів та висновків Ревізійної комісії, оформлення результатів контролю).

Важливе значення серед сукупності методичних прийомів контролю розрахункових операцій належить прийому інвентаризації.

У процесі інвентаризації необхідно звірити розрахунки, що здійснюються різними методами. Зокрема, за розрахунками з іншими підприємствами перевіряючим слід отримати виписку з особового рахунка за кожним підприємством - дебітором чи кредитором. Контрагенти - дебітори (кредитори) або підтверджують заборгованість, або повідомляють свої заперечення, зазначаючи при цьому суму розходжень. Для узагальнення результатів інвентаризації розрахунків із дебіторами, кредиторами, постачальниками й покупцями, складають акт встановленої форми. За розрахунками у межах діяльності підприємства також організують їх взаємозвірку, що дає можливість підтвердити достовірність і реальність заборгованості [48].

Якщо під час інвентаризації заборгованості виявляється заборгованість, термін позовної давності якої вже минув, до акта інвентаризації доцільно скласти довідку. Тут же визначаються підстави та терміни її виникнення, встановлюються особи, винні у пропуску терміну позовної давності заборгованості. Вказані особи повинні пояснити причини пропуску терміну позовної давності заборгованості.

Розрахунково-аналітичні методичні прийоми контролю ґрунтуються на застосуванні методів аналізу дебіторської та кредиторської заборгованості, що дає можливість оцінити й виявити динаміку цієї заборгованості та дослідити причини утворення нереальних сум заборгованості.

Документальні методи потребують використання прийомів дослідження суті й змісту розрахункових операцій для з'ясування повноти, законності та правильності відображення останніх в обліку. Виявлення порушень розрахунків відображають у відповідному розділі акту (висновку) ревізійної комісії. До вказаного акта додаються також групувальні відомості встановлених контролем порушень і зловживань, акти інвентаризації заборгованості та акти звірення розрахунків тощо [35].

Модель внутрішнього контролю розрахунків з покупцями і замовниками наведено в табл.3.1.

Таблиця 3.1

Організаційно-методична модель контролю по розрахунках з покупцями та замовниками*

Об'єкти контролю					
укладені договори купівлі-продажу та субпідряду на виконання робіт	кількісне і якісне виконання робіт	первинний облік та облікова документація з відвантаження готової продукції та виконаних робіт	внутрішньогосподарський контроль		
Джерела інформації					
договори купівлі-продажу та субпідряду на виконання робіт	проектно-кошторис на документація	рахунок, накладна, товарнотранспорт на накладна, податкова накладна, акт виконаних робіт(наданих послуг)	виникнення дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги, відомості, журнали	законодавчі нормативні інформація,	стандарти державного фінансового контролю
Методичні прийоми контролю					
методичні прийоми фактичного контролю			методичні прийоми документального контролю		
Узагальнення і реалізація результатів контролю					
документування і аналітичне групування результатів контролю	нормативно-законодавче обґрунтування операцій з дебіторською заборгованістю за товари, роботи, послуги	систематизоване групування недоліків і оформлення акта контролю і ревізії	прийняття рішень за результатами контролю	контроль за виконанням прийнятих рішень	

*Джерело: складено автором на основі[46]

Вона містить: об'єкти контролю, джерела інформації, методичні прийоми контролю, узагальнення результатів і контроль за реалізацією результатів. Якісний контроль дебіторською заборгованістю дасть можливість вчасно поповнювати обігові кошти суб'єкта господарювання. При цьому необхідно розуміти, що має бути комплексне супроводження цього виду заборгованості, в

якому приймають участь відділи (бухгалтерія, юридичний і збуту) та керівництво (фінансовий директор і власник) підприємства[26].

Важливим в організації ефективної системи контролю розрахунків з контрагентами є забезпечення надійності збереження інформації від сторонніх осіб, зокрема перевірка системи зберігання документації, функціонування архівної служби, порядку інвентаризації документів в архіві і забезпечення доступу до документів, тощо. Загалом ефективне проведення контролю за дебіторською заборгованістю можливе при тісній взаємодії між бухгалтерією підприємства, його юридичним та фінансовим відділами.

3.2. Удосконалення методики контролю дебіторської заборгованості ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство»

У даному підрозділі сформуємо алгоритм методики контролю дебіторської заборгованості та запропонуємо шляхи удосконалення методики контролю дебіторської заборгованості. Даний алгоритм допоможе керівному складу досліджуваного підприємства ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» проводити належний контроль і управляти дебіторською заборгованістю власного підприємства.

Алгоритм методики контролю дебіторської заборгованості досліджуваного підприємства ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» буде розпочинатись з планування. Запропонуємо вдосконалити розробку документації перед проведенням внутрішнього контролю дебіторської заборгованості, а саме: доручимо створення загального плану аудиторської перевірки і програми аудиторської перевірки головному бухгалтеру, після чого залучимо незалежного аудитора для проведення аналізу відповідності і присутності керівника ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» і зобразимо у рис.3.1.

Такий спосіб планування дозволить сформувати бачення керівника, щодо роботи персоналу, якщо між запланованою програмою і планом будуть виявлені відхилення незалежним аудитором, це буде свідчити про вразливі місця ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство», після чого можна сформувати незалежну комісію з вирішення даних проблемних відхилень. Організаційну частину даного алгоритму повинен взяти під власний контроль керівник ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство».

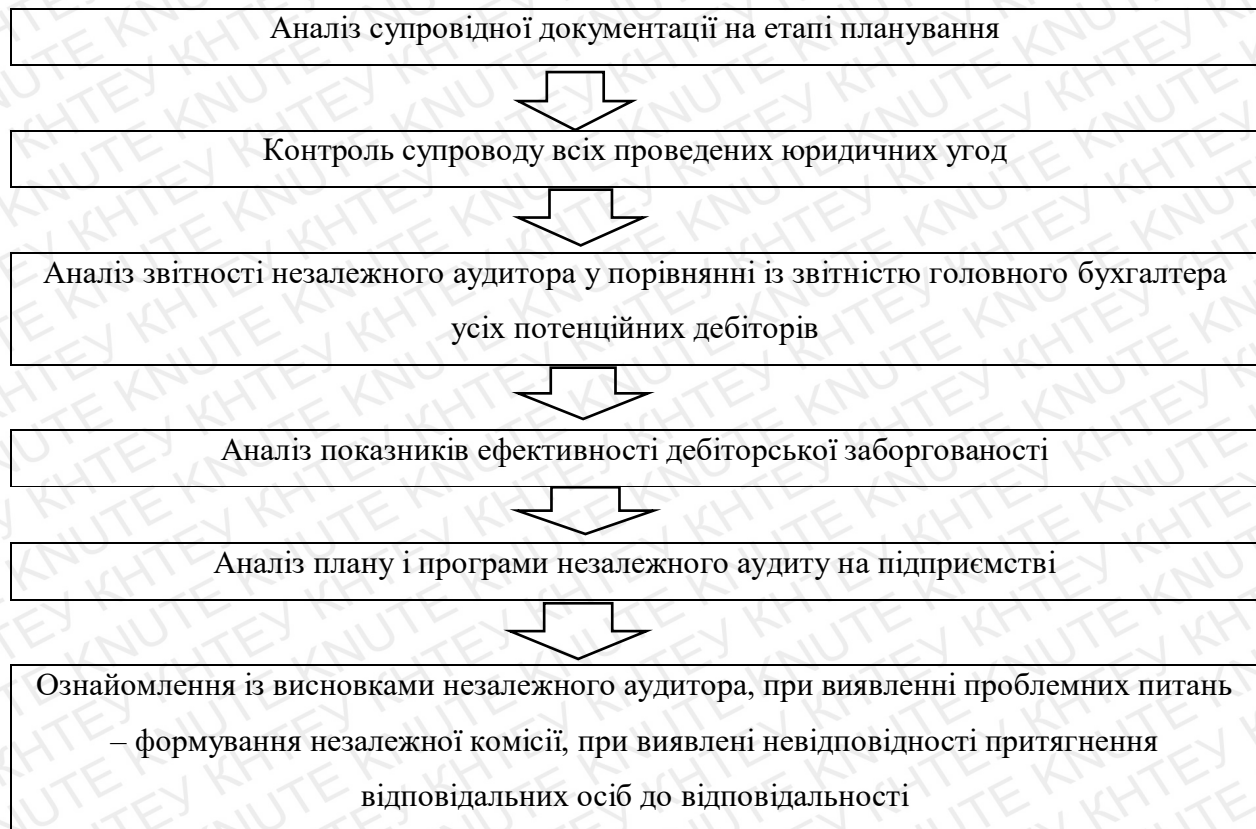

Рис.3.1 Організаційна частина алгоритму методики контролю дебіторської заборгованості ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство»

Зазначимо, що проведення внутрішнього контролю дебіторської заборгованості на підприємстві ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» не може здійснюватися одноосібно, сформуємо поділ обов'язків при проведенні перевірки у табл.3.2.

Таблиця 3.2

Розподіл обов'язків на ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство»*

Обов'язок	Керівник	Голов. бухгалтер.	Помічник бухгал.	Незалеж. аудитор	Незалеж. експерт. комісія
1. Узгодження планового проведення контролю дебіторської заборгованості, аналіз нормативної документацію, аналіз звітності по контрагентам за певний період.	+				
2.Формування звітності по контрагентам, аналізує дебіторську заборгованість, проводить аналіз активів і пасивів підприємства.		+			
3.Подання на затвердження плану і програми проведення внутрішнього контролю дебіторської заборгованості.			+		
4.Проведення аудиту і перевірки дебіторської заборгованості на підприємстві ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство».				+	
5.Проведення розслідувань у разі відхилень певних показників згідно результатів проведеного контролю дебіторської заборгованості.					+

*Джерело: складено автором на основі [29]

Облік дебіторської заборгованості досліджуваного підприємства ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» починається з моменту підписання договору, де вказують сутність і умови угоди, певні обов'язки сторін, щодо належного виконання умов домовленостей і відповідальності сторін у випадку порушення таких зобов'язань.

Договір вважається укладеним при умові його підписання учасниками і завіреним підписом нотаріуса.

На ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» існує певна схема обробки первинних документів і обліку дебіторської заборгованості, власне з цього починається організація дебіторської заборгованості і на підставі даних укладених документів і відповідних рішень проводиться подальше управління і проводиться належний контроль аудиторами.

Схему обробки первинних документів і обліку дебіторської заборгованості зобразимо на рис.3.2.

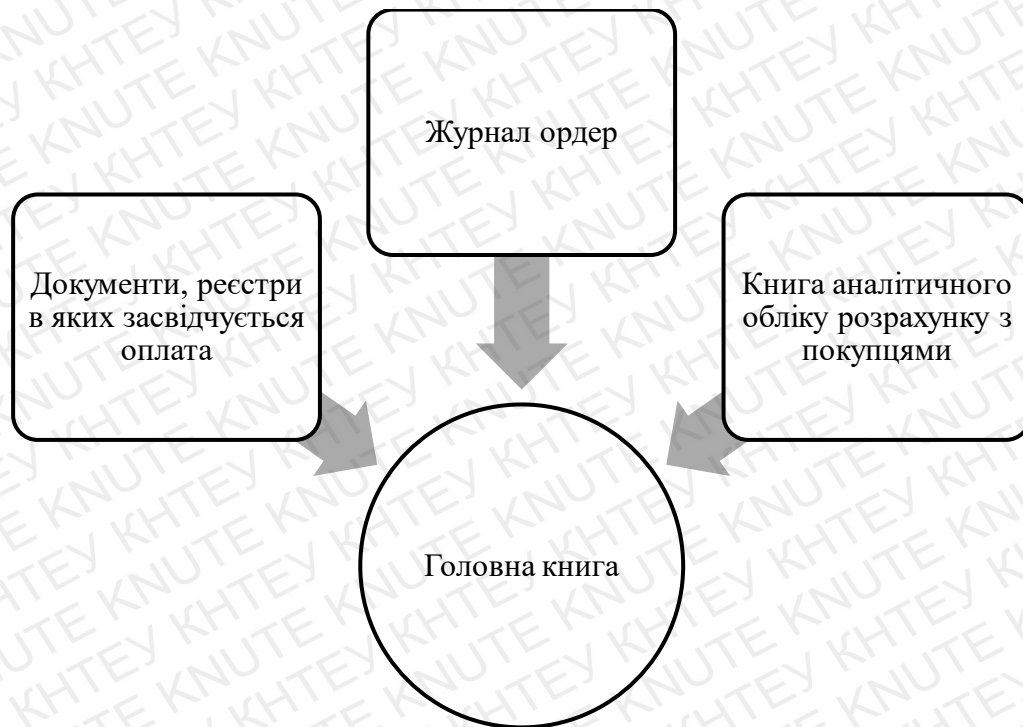

Рис.3.2 *Схема первинного обліку поточної дебіторської заборгованості на ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство»*

При створенні методики і алгоритму забезпечення внутрішнього контролю на підприємстві ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» формують розрахункову частину. Види грошових розрахунків ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» розглянемо у рис.3.3.

Рис.3.3 Грошові розрахунки ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємств»

Зазначимо, що грошові розрахунки представляють собою цілісну систему, що передбачає і формує надходження і витрату грошових коштів, проведення розподілу грошових розрахунків на готівкові і безготівкові, формуючи дебіторську заборгованість у табл.3.3.

Таблиця 3.3

Аналітичні процедури в формуванні алгоритму внутрішнього контролю дебіторської заборгованості ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство»*

Показник	Формула розрахунку	Економічний зміст для ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство»
Оборотність дебіторської заборгованості ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство»	$ОбДЗ = V_p / ДЗ$, де V_p – виручка (чистий дохід); $ДЗ$ – середня за період сума дебіторської заборгованості	Вказує на ефективність управління заборгованістю дебіторів. Коефіцієнт демонструє кількість оборотів дебіторської заборгованості.
Період погашення дебіторської заборгованості	$ПпДз = T / ОбДЗ$, де T – період, що аналізується	Чим довший період погашення, тим вище ризик непогашення. Формується уявлення про платіжну дисципліну суб'єктів.

Продовження таблиці 3.3

Частка дебіторської заборгованості у загальному обсязі оборотних засобів ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство»	$ЧсДЗ = СЗ / ДЗ * 100$, де СЗ – сумнівна заборгованість	Чим більший даний показник, тим менш мобільна структура майна ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство»
---	---	--

*Джерело: складено автором на основі аналізу [20]

Також зазначимо, що в ході проведення розрахунків проводять аналітичні процедури, щодо дебіторської заборгованості, визначаючи при цьому потрібні показники, дана таблиця повинна бути включена в алгоритм проведення контролю дебіторської заборгованості ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство».

Отже, запропонований методичний алгоритм, допоможе створити належний рівень контролю дебіторської заборгованості на підприємстві ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство».

На підставі проведеного в попередніх розділах аналізу запропонуємо шляхи зменшення розміру дебіторської заборгованості для підприємства ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство»:

1. Необхідно визначити ступінь ризику не оплати рахунків дебіторами.
2. Вести оперативний контроль за надходженнями готівки на підприємство.
3. Необхідно визначити коло потенційних дебіторів і суворо дотримуватись планування дебіторської заборгованості на майбутні періоди.
4. Необхідно визначити можливості застосування кредитної політики щодо окремих дебіторів.
5. Керівництву ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» необхідно своєчасно визначати дебіторську заборгованість.

Аналіз ситуації на підприємстві ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» свідчить про необхідність впровадження належного

внутрішньогосподарського контролю за розрахунками з дебіторами, це зможе забезпечити учасників аудиту достовірною і повною інформацією про стан досліджуваного підприємства. У результаті чого можливо буде визначити основні помилки в діяльності підприємства. Також, на нашу думку, необхідно покращити:

- становище структурних підрозділів, шляхом залучення нових спеціалістів, що будуть здійснювати контроль за структурою дебіторської заборгованості і строками її погашення;

- необхідно забезпечити належне документальне забезпечення кожної суми дебіторської заборгованості;

- необхідно вдосконалити обладнання на підприємстві ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство», щоб здійснювати більш глибокий моніторинг причин виникнення дебіторської заборгованості;

- необхідно впровадити запропонований методичний алгоритм, з допомогою якого можна буде здійснювати належний внутрішній контроль і проводити якісний аудит на ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство»;

- у разі критичного збільшення дебіторської заборгованості на підприємстві ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» можна використовувати рефінансування, що зможуть прискорити трансформацію дебіторської заборгованості у грошові кошти.

Висновки до розділу 3

У даному розділі було розглянуто організацію контролю дебіторської заборгованості на підприємстві ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство», було розглянуто етапи проведення внутрішнього аудиту, зазначено обов'язки працівників ТОВ «Голованівське хлібоприймальне

підприємство» і незалежних працівників. Також було розглянуто програму проведення внутрішнього контролю дебіторської заборгованості, проаналізовано її план, було зазначено основні організаційні особливості при проведенні внутрішнього контролю дебіторської заборгованості. Було запропоновано методичний алгоритм, який допоможе створити належний рівень контролю дебіторської заборгованості на підприємстві ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство».

Також у результаті цього було надано шляхи зменшення розміру дебіторської заборгованості для підприємства ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» та запропоновано шляхи покращення дебіторської заборгованості .

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Зниження дебіторської заборгованості є одним з основних напрямків удосконалювання економічної діяльності кожного підприємства, саме їх зменшення дозволить підприємству краще функціонувати. У випускній кваліфікаційній роботі було висвітлено проблематику і надано можливості її вирішення, на базі досліджуваного підприємства, а саме:

1. Розгляд теоретичної бази дозволив визначити трактування поняття дебіторської заборгованості за різними науковцями і встановити, що в процесі взаємодії суб'єктів господарювання виникає дебіторська заборгованість, а її стан може бути визначено різноманітними факторами. Для належного функціонування підприємства важко обійтись без постійного контролю стану дебіторської заборгованості, передумовою якої виступає надання достовірної, реальної, повної і законної інформації про фінансову звітність суб'єктів.

Зазначено, що на практиці, переважна кількість підприємств України використовує значні суми дебіторської заборгованості, а заходи щодо часткового її погашення є неефективними. Також в українському підприємстві існує ряд проблем, щодо відставання методики контролю від міжнародного досвіду, порушення пропорції дебіторської та кредиторської, не створення на багатьох підприємствах резерву сумнівних боргів.

2. Було визначено класифікацію дебіторської заборгованості суб'єкта господарювання, що зумовлена існуванням різноманітних техніко-економічних, маркетингових, виробничих, фінансових особливостей, що значною мірою впливають на її групування.

Було охарактеризовано теоретичні аспекти контролю дебіторської заборгованості, яка впливає на фінансовий стан підприємства. Система контролю являє собою об'єкти, суб'єкти, завдання, функції, методи та процедури. Основним методом контролю дебіторської заборгованості було визначено

перевірку правильності і документальної обґрунтованості їх списання. Було зазначено, що відповідальним особам слід контролювати витрати на кожному етапі обліку.

3. В аналітично-розрахунковій частині, надано характеристику підприємства ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство». Основним видом діяльності підприємства є:

- 52.10 Складське господарство;
- 46.21 Оптова торгівля зерном, необробленим тютюном, насінням і кормами для тварин;
- 46.33 Оптова торгівля молочними продуктами, яйцями, харчовими оліями та жирами;
- 47.99 Інші види роздрібно́ї торгівлі поза магазинами.

Було визначено, що досліджуване підприємство ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» є рентабельним, адже згідно проведеного аналізу протягом останніх п'яти років воно розвивалось. За 5 років діяльності ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство» у порівнянні 2020 року до 2016 змогло збільшити чистий дохід від реалізації на 2,79%, при цьому наростивши інші операційні доходи, також збільшилась і собівартість реалізованої продукції на 24,68%. Проте було зменшено інші операційні витрати, аж на 43,40%, що вплинуло на чистий фінансовий результат, у нашому випадку прибуток у порівнянні до 2016 року зменшився на 33,23%.

Згідно проведеного дослідження, було висвітлено загальну характеристику підприємства, було зображено організаційну структуру, відображено особливості операцій пов'язаних із дебіторською заборгованістю на балансі підприємства, також було надано економічну оцінку ТОВ «Голованівське » станом на 2020 рік і було проаналізовано становище розвитку упродовж останніх 5 років.

4. Було виявлено, що дебіторська заборгованість підприємства змінюється щорічно, як бачимо упродовж 5 років дебіторська заборгованість зросла у

порівнянні 2020 року до 2016, що свідчить про збільшення обсягів продажу, а отже, про покращення фінансового стану підприємства.

Проведено розрахунок значень коефіцієнтів, що свідчать про те, що товариство в разі необхідності не може миттєво погасити усю свою короткострокову заборгованість. Коефіцієнт загальної ліквідності показує, якою мірою поточні зобов'язання можуть бути покриті поточними активами.

5. Було розглянуто організацію контролю дебіторської заборгованості на підприємстві ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство», також розглянуто етапи проведення внутрішнього аудиту, зазначено обов'язки працівників підприємства і незалежних працівників, було розглянуто програму проведення внутрішнього контролю дебіторської заборгованості, а також проаналізовано її план, було зазначено основні організаційні особливості при проведенні внутрішнього контролю дебіторської заборгованості. Було запропоновано методичний алгоритм, який допоможе створити належний рівень контролю дебіторської заборгованості на підприємстві ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство».

6. Було запропоновано специфіку покращення внутрішньогосподарського контролю за дебіторами, що дасть змогу забезпечити учасників аудиту достовірною та повною інформацією про стан досліджуваного підприємства. Також у результаті цього було надано шляхи зменшення розміру дебіторської заборгованості для підприємства ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акімова Н.С. Основні проблеми обліку та внутрішнього аудиту дебіторської і кредиторської заборгованостей / Н.С. Акімова, Н.В. Новицька // Коммунальное хозяйство городов. – 2017. – № 77. – С. 268–273.
2. Баліцька В. В. Борги підприємств України: проблеми не розв’язуються / В. В. Баліцька // Актуальні проблеми економіки. — № 2. — 2018. — С. 48-59.
3. Бандурка О.М. Фінансова діяльність підприємства: навчальний посібник / О.М., М. Я. Коробков, Л.Е.Алексеева – К : Либідь, 2001.- 312с.
4. Беднарчук Г. Резерв сумнівних боргів / Г. Беднарчук // ДебетКредит. — № 20. — 2018. — С. 22-26.
5. Белокоз О.І. Облік та аудит дебіторської і кредиторської заборгованостей : автореф. дис.канд. екон. наук : спец. 08.00.09 / О. І. Белокоз; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – К., 2014. – 24 с.
6. Білик М.Д. Управління дебіторською заборгованістю підприємств / М. Д. Білик // Фінанси підприємств. — № 12. — 2013. — С. 24-36.
7. Бланк И.А. Финансовый менеджмент : учеб. курс / И.А. Бланк. – [2-е изд., перераб. и доп.]. – К. : Эльга, Ника-Центр, 2016. – 656 с.
8. Бондаренко П. В. Фінансові важелі суб’єктів господарювання. Наук. вісн. ОНЕУ. № 2 (210), 2019.- с. 6–11.
9. Боярко І.М. Оптимізація дебіторської заборгованості підприємства / І.М. Боярко // Економіка, фінанси, право. – 2015. – № 9. – С.19–25.19
10. Бутинець Ф.Ф. Аудит. Підручник. / Ф.Ф. Бутинець —[2-ге вид. перероб. та доп.] — Житомир: ГШ Рута. 2012. — 673 с.
11. Бухгалтерський облік: збірник систематизованого законодавства / уклад. Я. Кавторєва. — [11-е вид., переробл. і доп.] — Х.: Фактор, 2017. — 672 с.
12. Бухгалтерський фінансовий облік. Підручник. За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. — [3-є вид., перероб. і доп.] — Житомир: ЖІТІ, 2011. — 672с.

13. Бухгалтерський фінансовий облік: [Підруч. для студ. спец. «Облік і аудит» – 8-ме вид., доп. і перероб.] / За ред.. Ф.Ф.Бутинця. – Житомир: ПП «Рута», 2019. – 912 с.
14. Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: [Навч. практ. посіб.] / Н.І.Верхоглядова, В.П.Шило, С.Б.Ільїна та ін.– К.: Центр учбової літератури, 2016. – 536 с.
15. Власюк Г.В. Шляхи вдосконалення бухгалтерського обліку розрахунків з постачальниками / Г.В. Власюк // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2019. – № 5. – С. 40-44.
16. Гладких Т.В. Фінансовий облік: Навч.посіб. / Т. В. Гладких. — К.: Центр навчальної літератури, 2017. — 480 с.
17. Городянська Л. Особливості організації обліку дебіторської заборгованості на підприємстві. / Л.Городянська / Бухгалтерський облік і аудит. – 2017. – № 6. – С. 9-16.
18. Гусєва Г.І. Дебіторська заборгованість: сутність та класифікація / Г. І. Гусєва // Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємством, ТНЕУ. – 9 квітня 2013 р. – Збірник матеріалів: Чортків, ТНЕУ. – 2013.
19. Давидов Г.М. Аудит. Навч. посіб. / Г. М. Давидов. — [2-ге вид., перероб. і доп.] — К.: Товариство Знання, 2014. — 363 с.
20. Економіка торговельного підприємства: [підручник для вузів] / [А.А. Мазаракі, Л.О. Лігоненко, Н.М. Ушакова] ; за ред. Н.М. Ушакової. – К. : Хрещатик, 1999. – 800 с.
21. Єригіна І. О. Проблема управління дебіторською заборгованістю підприємства та шляхи її вирішення / І. О. Єригіна // Криворізький економічний інститут «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» Економічні науки/ Облік та аудит. – [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.rusnauka.com/12_KPSN_2010/Economics/-63411.doc.htm.

22. Закревська О. Ю. Проблеми бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості у торговельних підприємствах / О. Ю. Закревська // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу: Бухгалтерський облік, контроль і аналіз. - 2018. - Вип. 1. - С. 143-155
23. Заремба О.О. Факторинг, як інструмент управління дебіторською заборгованістю в оптовій торгівлі: обліковий аспект // Економіка, фінанси, облік та право в умовах глобалізації. – 2020. – С. 66.
24. Іванілов О.С. Механізм управління дебіторською заборгованістю підприємства / О.С. Іванілов, В.В. Смачило, Є.В. Дубровська // Актуальні проблеми економіки. – 2017. – № 1 (67). – С. 156–163.
25. Іванчук Р.М. Деякі міркування щодо методологічних засад формування інформації про дебіторську заборгованість / Р.М. Іванчук, О.А. Іванчук // Економічний вісник Донбасу. – 2015. – №1. – С. 11–22.
26. Ізмайлова Н.В. Стан та тенденції дебіторської заборгованості: макроекономічний аспект / Н.В. Ізмайлова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – № 4 (83). – С. 12–17.
27. Карпенко М.Ю. Аудит, методика і організація: Навч. посібник. / М.Ю. Карпенко, О.В. Харламова – Харків: ХНАМГ, 2014. – 294с.
28. Кияшко О.М. Облік дебіторської заборгованості: проблеми та шляхи їх вирішення / О.М. Кияшко // Торгівля і ринок України : темат. зб. наук. пр. – Донецьк. – 2014. – вип. 26. – С. 191–197. – Т. 2.
29. Кияшко О.М. Щодо питання класифікації дебіторської заборгованості / О.М. Кияшко // Реалізація національних економічних інтересів України в рамках євроінтеграційних процесів : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. 105 вчених та спеціалістів, 24–25 квіт. 2013 р. – Сімферополь, 2013. – С. 261–263.

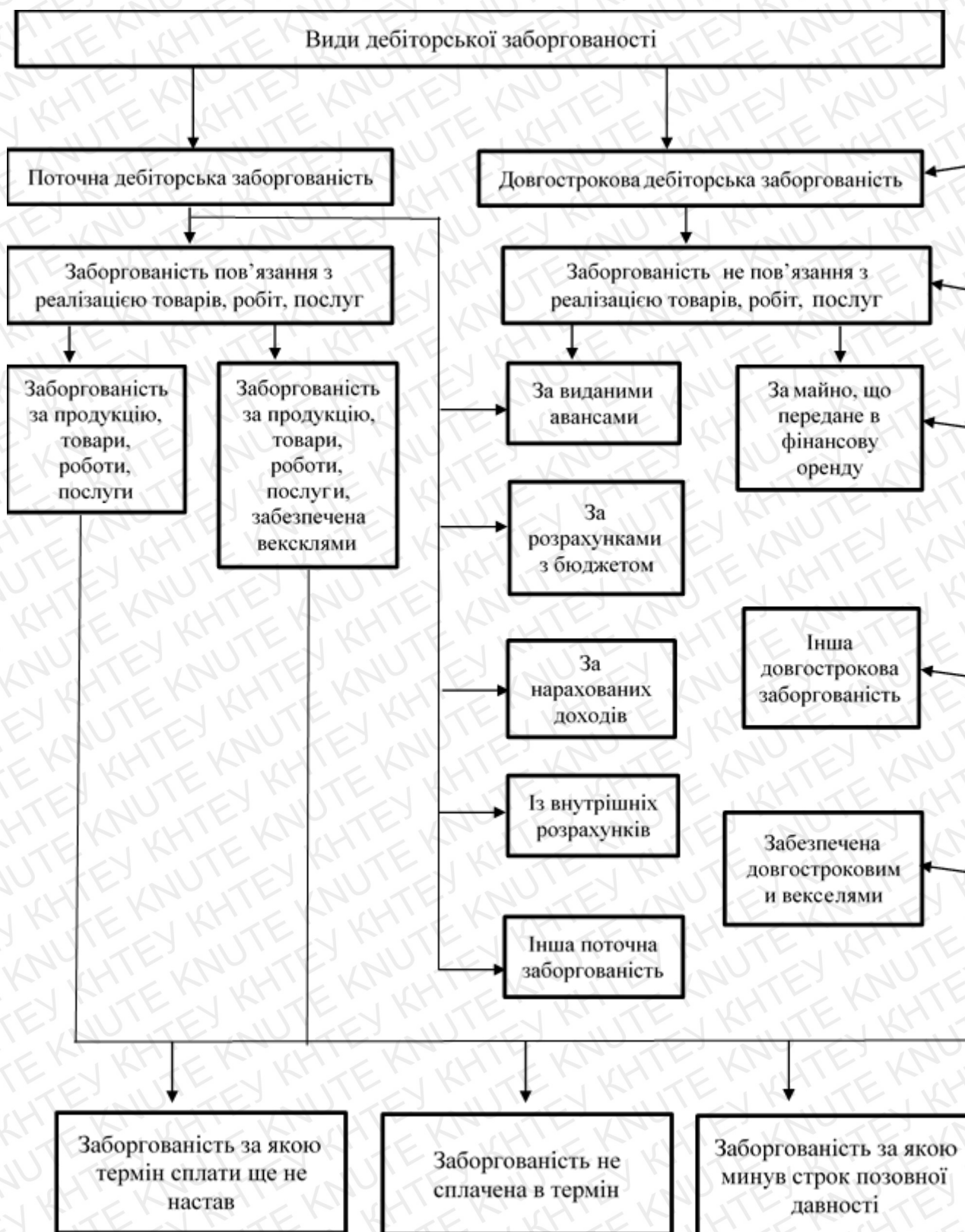
30. Кірейцев Г.Г. Фінансова звітність підприємств та її аналіз / Г.Г. Кірейцев. – К.: ЦУЛ, 2012. – 452 с.
31. Комірна О.В., Міняйло В.П., Нежива М.О., Негоденко В.С. Детермінанти обліку та контролю розрахунків з персоналом вітчизняних підприємств // Бізнесінформ.–2020.– № 2.– С.314 – 321.
32. Кондукова Е.В., Лісовий А.В. Аналітичні аспекти податкового дослідження стану розрахунків з контрагентами // Сталий розвиток економіки. – 2016. – № 3. – С. 285–290.
33. Копотієнко Т.Ю. Аудит ефективності управління дебіторською заборгованістю підприємства / М.О. Нежива, Т.Ю. Копотієнко // Теорія і практика сучасної науки : тези II Міжнародної науково-практичної конференції. – 2017. – С. 59-60.
34. Кружельний М.В. Теорія бухгалтерського обліку [Текст] : підручник / М. В. Кружельний, В.Г Лінник. – К. : Каравела, 2004.- 567с.
35. Лищенко О. Г. Управління дебіторською заборгованістю підприємства / О. Г. Лищенко // Економічні науки. – 2014. – №6. – С. 204–209.
36. Лігоненко Л.О. Управління дебіторською заборгованістю підприємства: навч. посіб. / Лігоненко Л.О., Новікова Н.М. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 275с.
37. Матицина Н.М. Основні засади регулювання розрахункових відносин через управління дебіторською заборгованістю / Н. Матицина // Бухгалтерський облік і аудит. – 2016. - № 12. – С. 38-42.
38. Мурашко В.М. Контроль і ревізія фінансово-господарської діяльності : навч. посіб. // В.М. Мурашко, Т.М. Сторожук, О.В. Мурашко. – К. : ЦУЛ, 2003. – 311.
39. Онлайн – ресурс, , щодо аналізу сфер господарювання, – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://logistics-ukraine.com/2020/11/25/>

40. Онлайн – ресурс, Аналіз ринку складської логістики України. 2019 рік, – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pro-consulting.ua>
41. Онлайн – ресурс, щодо аналізу сфер господарювання, – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://naiukraine.com/ru/>.
42. Онлайн – ресурс, щодо надання інформації про фізичних і юридичних осіб, – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://smida.gov.ua/>.
43. Палій В. Ф. Фінансовий облік : [Текст] : підручник / В. Ф. Палій, В. В. Палій. – 2-е вид., перераб. і доп. – М. : ФБКПресс, 2001. – 664 с.
44. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість», затв. Наказом Міністерства фінансів України від 08.10.99 р. № 237 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?reg=z0725-99>.
45. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти», затв. Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2001 р. № 559 237 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01>.
46. Рибалко О.М., Сичова М.Б. / Деякі аспекти ефективного управління дебіторською заборгованістю // Рибалко О.М., Сичова М.Б. - Вісник Запорізького національного університету. – 2015. - № 1. – С. 164-169.
47. Савіцька Г.В. Аналіз діяльності підприємства / Г.В. Савіцька ; 6-е видавництво. – М. : Інфра-М, 2015. – 607 с.20
48. Усач Б.Ф. Аудит. Навч. посіб. / Б. Ф. Усач. — [4-те вид., перероб. і доп.]. — К.: Знання, 2017. — 231 с.
49. Фарінович І. В. Формування моделі управління дебіторської заборгованості торговельних підприємств на засадах факторингу [Електронний ресурс] / І. В. Фарінович // Інтелект XXI. - 2015. - № 5. - С. 115-121. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/int_XXI_2015_5_18.

50. Федорченко О. Є. Облік і аналіз розрахунків з дебіторами (на прикладі текстильних підприємств легкої промисловості) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / О. Є. Федорченко.
51. Фінансова діяльність підприємства: підручник /Бандурка О.М., Коробов М.Я., Орлов П.І., Петрова К.Я. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Либідь, 2012. – 384 с.
52. Хендриксен Э.С., Ван Бреда М.Ф. Теория бухгалтерского учета: учеб.-метод. пособие; пер. с англ. / Под ред. проф. Я.В. Соколова // Финансы и статистика, 2015. – 576 с.
53. Хома С.В. Фінансовий облік [Текст] : навч. посіб. / С.В. Хома, В.К. Орлова, М.С. Орлів.- К.: Центр учбової літератури, 2010.-510 с.
54. Цал-Цалко, Ю.С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз [Текст] : підручник / В.Г. Швець.- К. : Знання, 2008.- 535 с.
55. Чуприна В. Ю. Проблеми обліку дебіторської заборгованості [Електронний ресурс] / В. Ю. Чуприна // Управління розвитком. - 2014. - № 9. - С. 29-31. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2014_9_13.
56. Юровський Б. Припинення зобов'язання [Текст] : / Б. Юровський // Сучасний бухгалтер.- 2018.- №48.- С. 12-20.

ДОДАТКИ

Класифікація дебіторської заборгованості

Додаток Б

Додаток 1
до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ суб'єкта малого підприємництва

Підприємство **Товариство з обмеженою відповідальністю "Голованівське хлібоприймальне підприємство"** Дата(рік,місяць,число) за ЄДРПОУ
 Територія **КІРОВОГРАДСЬКА** за КОАТУУ
 Організаційно-правова форма господарювання **Товариство з обмеженою відповідальністю** за
КОПФГ Вид економічної діяльності **Складське господарство** за КВЕД
 Середня кількість працівників, осіб **40**
 Одиниця виміру: **тис. грн. з одним десятковим знаком**
 Адреса, телефон **вулиця Петровського, буд. 32, смт. ГОЛОВАНІВСЬК, ГОЛОВАНІВСЬКИЙ РАЙОН, КІРОВОГРАДСЬКА обл., 26508**

Коди		
2017	01	01
03342830		
3521455100		
240		
52.10		

42638

1.Баланс на 31 грудня 2016 р.

Форма № 1-м Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	13 056,8	12 648,2
первісна вартість	1011	16 332,6	16 453,8
знос	1012	(3 275,8)	(3 805,6)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	4,2	4,2
Усього за розділом I	1095	13 061,0	12 652,4
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	414,7	345,8
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	954,4	1 550,2
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	152,7	139,9
у тому числі з податку на прибуток	1136	149,1	118,4
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	85,7	392,4
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	89,1	287,7
Витрати майбутніх періодів	1170	2 587,5	2 348,0
Інші оборотні активи	1190	-	8,5
Усього за розділом II	1195	4 284,1	5 072,5
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	17 345,1	17 724,9

Продовження додатку Б

Пасив	Код рядка	На початок звітної року	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	377,1	377,1
Додатковий капітал	1410	12 116,9	12 116,9
Резервний капітал	1415	6,3	6,3
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	3 896,6	4 767,9
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	16 396,9	17 268,2
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	77,1	46,4
розрахунками з бюджетом	1620	36,0	17,8
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	4,0
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	835,1	304,4
Усього за розділом III	1695	948,2	372,6
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	17 345,1	17 24,9

2. Звіт про фінансові результати за Рік 2016

Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	9 720,1	2 894,8
Інші операційні доходи	2120	11,0	16,7
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	9 731,1	2 911,5
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(6 640,4)	(1 608,3)
Інші операційні витрати	2180	(2 706,7)	(1 120,1)
Інші витрати	2270	(21,5)	(13,1)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(9 368,6)	(2 741,5)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	362,5	170,0
Податок на прибуток	2300	(30,6)	(115,1)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	331,9	54,9

Керівник

_____ (підпис)

Головний бухгалтер

_____ (підпис)

Чухно Олена Вікторівна

_____ (ініціали, прізвище)

Зозуля Ліана Володимирівна

_____ (ініціали, прізвище)

Додаток В

Додаток 1
до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ суб'єкта малого підприємництва

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "Голованівське хлібоприймальне підприємство" Дата(рік,місяць,число) за ЄДРПОУ

Територія КІРОВОГРАДСЬКА за КОАТУУ

Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю за
КОПФГ Вид економічної діяльності Складське господарство за **КВЕД**

Середня кількість працівників, осіб 38 42638

Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон вулиця Петровського, буд. 32, смт. ГОЛОВАНІВСЬК, ГОЛОВАНІВСЬКИЙ РАЙОН, КІРОВОГРАДСЬКА обл., 26508

Коди		
2018	01	01
03342830		
3521455100		
240		
52.10		

1. **Баланс на 31 грудня 2017 р.**

Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	12 648,2	15 222,8
первісна вартість	1011	16 453,8	19 577,1
знос	1012	(3 805,6)	(4 354,3)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	4,2	4,2
Усього за розділом I	1095	12 652,4	15 227,0
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	345,8	629,0
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 550,2	6 751,4
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	139,9	53,1
у тому числі з податку на прибуток	1136	118,4	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	392,4	185,4
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	287,7	120,0
Витрати майбутніх періодів	1170	2 348,0	751,8
Інші оборотні активи	1190	8,5	6,1
Усього за розділом II	1195	5 072,5	8 496,8
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	17 724,9	23 723,8

Продовження додатку В

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	377,1	377,1
Додатковий капітал	1410	12 116,9	12 116,9
Резервний капітал	1415	6,3	6,3
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	4 767,9	5 633,5
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	17 268,2	18 133,8
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	46,4	1 803,2
розрахунками з бюджетом	1620	17,8	17,5
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	2,9
розрахунками зі страхування	1625	4,0	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	304,4	3 660,5
Усього за розділом III	1695	372,6	5 481,2
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	17 724,9	23 723,8

2. Звіт про фінансові результати Рік 2017

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	15 837,1	9 720,1
Інші операційні доходи	2120	83,7	11,0
Інші доходи	2240	0,6	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	15 921,4	9 731,1
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(11 991,6)	(6 640,4)
Інші операційні витрати	2180	(2 997,0)	(2 706,7)
Інші витрати	2270	(621,2)	(21,5)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(15 609,8)	(9 368,6)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	311,6	362,5
Податок на прибуток	2300	(56,1)	(30,6)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	255,5	331,9

Керівник

_____ (підпис)

Головний бухгалтер

_____ (підпис)

Чухно Олена Вікторівна

_____ (ініціали, прізвище)

Зозуля Ліана Володимирівна

_____ (ініціали, прізвище)

Додаток Г

Додаток 1

до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство **Товариство з обмеженою відповідальністю "Голованівське хлібоприймальне підприємство"** Дата(рік, місяць, число) **за ЄДРПОУ**

Територія **КІРОВОГРАДСЬКА** за **КОАТУУ**

Організаційно-правова форма господарювання **Товариство з обмеженою відповідальністю** за **КОПФГ**

Вид економічної діяльності **Складське господарство за КВЕД Середня кількість працівників, осіб** **43**

Одиниця виміру: **тис. грн. з одним десятковим знаком** **42638**

Адреса, телефон **вулиця Петровського, буд. 32, смт. ГОЛОВАНІВСЬК, ГОЛОВАНІВСЬКИЙ РАЙОН, КІРОВОГРАДСЬКА обл., 26508**

Коди		
2019	01	01
03342830		
3521455100		
240		
52.10		

1. **Баланс на 31 грудня 2018 р.**Форма № 1-м Код за ДКУД **1801006**

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	15 222,8	14 644,3
первісна вартість	1011	19 577,1	19 663,8
знос	1012	(4 354,3)	(5 019,5)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	4,2	4,2
Усього за розділом I	1095	15 227,0	14 648,5
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	629,0	2 210,1
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	6 751,4	1 738,5
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	53,1	64,8
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	185,4	189,2
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	120,0	511,5
Витрати майбутніх періодів	1170	751,8	-
Інші оборотні активи	1190	6,1	8,7
Усього за розділом II	1195	8 496,8	4 722,8
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	23 723,8	19 371,3

Продовження додатку Г

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	377,1	377,1
Додатковий капітал	1410	12 116,9	12 116,9
Резервний капітал	1415	6,3	6,3
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	5 633,5	4 633,1
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	18 133,8	17 133,4
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	1 803,2	1 742,2
розрахунками з бюджетом	1620	17,5	42,1
у тому числі з податку на прибуток	1621	2,9	-
розрахунками зі страхування	1625	-	25,0
розрахунками з оплати праці	1630	-	100,7
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	3 660,5	179,4
Усього за розділом III	1695	5 481,2	2 089,4
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	23 723,8	19 371,3

2. Звіт про фінансові результати за Рік 2018

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	15 043,8	15 837,1
Інші операційні доходи	2120	36,8	83,7
Інші доходи	2240	-	0,6
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	15 080,6	15 921,4
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(11 478,0)	(11 991,6)
Інші операційні витрати	2180	(3 756,8)	(2 997,0)
Інші витрати	2270	(816,5)	(621,2)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(16 051,3)	(15 609,8)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	(970,7)	311,6
Податок на прибуток	2300	(14,6)	(56,1)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	(985,3)	255,5

Керівник

(підпис)

Головний бухгалтер

(підпис)

Горохівський Валентин Євгенович

(ініціали, прізвище)

Зозуля Ліана Володимирівна

(ініціали, прізвище)

Додаток Д

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 5 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	Коди
Товариство з обмеженою відповідальністю "Голованівське хлібоприймальне підприємство"	за ЄДРПОУ	2020 01 01
Територія <u>КІРОВОГРАДСЬКА</u>	за КОАТУУ	03342830
Організаційно-правова форма господарювання <u>Товариство з обмеженою відповідальністю</u>	за КОПФГ	3521455100
Вид економічної діяльності <u>Складське господарство</u>	за КВЕД	240
Середня кількість працівників, осіб <u>37</u>		52.10
Одиниця виміру: <u>тис. грн. з одним десятковим знаком</u>		
Адреса, телефон <u>вулиця Петровського, буд. 32, смт. ГОЛОВАНІВСЬК, ГОЛОВАНІВСЬКИЙ РАЙОН, КІРОВОГРАДСЬКА обл., 26508</u>		42638

1. **Баланс на 31 грудня 2019 р.**

Форма № 1-м Код за ДКУД **1801006**

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби :	1010	14 644,3	14 563,9
первісна вартість	1011	19 663,8	20 254,8
знос	1012	(5 019,5)	(5 690,9)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	4,2	4,2
Усього за розділом I	1095	14 648,5	14 568,1
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	2 210,1	1 277,3
у тому числі готова продукція	1103	1 487,0	764,2
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 738,5	1 733,6
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	64,8	135,0
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	189,2	1 802,7
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	511,5	60,2
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	8,7	0,2
Усього за розділом II	1195	4 722,8	5 009,0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	19 371,3	19 577,1

Продовження додатку Д

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	377,1	377,1
Додатковий капітал	1410	12 116,9	12 116,9
Резервний капітал	1415	6,3	6,3
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	4 633,1	5 338,7
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	17 133,4	17 839,0
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	1 742,2	1 240,3
розрахунками з бюджетом	1620	42,1	42,5
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	25,0	30,3
розрахунками з оплати праці	1630	100,7	111,1
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	179,4	43,7
Усього за розділом III	1695	2 089,4	1 467,9
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	19 371,3	19 577,1

1. Звіт про фінансові результати за
Рік 2019 р.

Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	16 131,2	15 043,8
Інші операційні доходи	2120	42,5	36,8
Інші доходи	2240	0,9	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	16 174,6	15 080,6
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(11 812,3)	(11 478,0)
Інші операційні витрати	2180	(3 628,7)	(3 756,8)
Інші витрати	2270	(36,7)	(816,5)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(15 477,7)	(16 051,3)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	696,9	(970,7)
Податок на прибуток	2300	(125,4)	(14,6)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	571,5	(985,3)

Керівник

(підпис)

Горохівський Валентин Євгенович

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Зозуля Ліана Володимирівна

(ініціали, прізвище)

Додаток Е

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 5 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	Коди
Товариство з обмеженою відповідальністю "Голованівське хлібоприймальне підприємство"	за ЄДРПОУ	2021 01 01
Територія <u>КІРОВОГРАДСЬКА</u>	за КОАТУУ	03342830
Організаційно-правова форма господарювання <u>240</u>	за КОПФГ	3521455100
Вид економічної діяльності <u>Складське господарство</u>	за КВЕД	240
Середня кількість працівників, осіб <u>31</u>		52.10
Одиниця виміру: <u>тис. грн. з одним десятковим знаком</u>		
Адреса, телефон <u>вулиця Петровського, буд. 32, смт. ГОЛОВАНІВСЬК, ГОЛОВАНІВСЬКИЙ РАЙОН, КІРОВОГРАДСЬКА обл., 26508</u>		42638

1. **Баланс на 31 грудня 2020 р.**

Форма № 1-м Код за ДКУД **1801006**

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби :	1010	14 563,9	13 912,1
первісна вартість	1011	20 254,8	20 275,3
знос	1012	(5 690,9)	(6 363,2)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	4,2	4,2
Усього за розділом I	1095	14 568,1	13 916,3
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	1 277,3	430,6
у тому числі готова продукція	1103	764,2	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	651,2	829,4
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	135,0	95,4
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 420,0	2 312,4
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	60,2	52,5
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	0,2	7,2
Усього за розділом II	1195	3 543,9	3 727,5
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	18 112,0	17 643,8

Продовження додатку Е

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	377,1	377,1
Додатковий капітал	1410	12 116,9	12 116,9
Резервний капітал	1415	6,3	6,3
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	3 873,6	4 143,9
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	16 373,9	16 644,2
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	1 240,3	645,0
розрахунками з бюджетом	1620	42,5	83,2
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	48,7
розрахунками зі страхування	1625	30,3	4,5
розрахунками з оплати праці	1630	111,1	53,7
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	43,7	4,2
Усього за розділом III	1695	1 467,9	790,6
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	18 112,0	17 643,8

1. Звіт про фінансові результати за Рік 2020 р.

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	9 991,3	16 131,2
Інші операційні доходи	2120	109,8	42,5
Інші доходи	2240	2,5	0,9
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	10 103,6	16 174,6
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(8 279,0)	(11 812,3)
Інші операційні витрати	2180	(1 532,1)	(3 628,7)
Інші витрати	2270	(22,2)	(36,7)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(9 833,3)	(15 477,7)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	270,3	696,9
Податок на прибуток	2300	(48,7)	(125,4)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	221,6	571,5

Керівник

_____ (підпис)

Горохівський Валентин Євгенович

_____ (ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

_____ (підпис)

Зозуля Ліана Володимирівна

_____ (ініціали, прізвище)